

ALP 2828
Larch

This paper was mailed
Thursday, December 7, 1989.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAZVYDO
BIBLIOTEKA

Nepriklausoma

Lietuva

ALP 1282828

• LITHUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY •

Nr. 49 (49-ieji metai) • GRUODŽIO- DECEMBER 7 d. • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS • 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. • Tel.: 366-6220 • 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

ISTORINIŲ ĮVYKIŲ SAVAITĖ EUROPOJE

Be jokios abejonės, praėjusios savaitės įvykiai išliko istorijos puslapiuose. Juos svarstys ir analizuos tarptautinių problemų ekspertai bei įvairūs politikos tikri ir netikri žiniuosys, o istorikai išrašys istorijos knygosna ir vadovėliuosna. Šie įvykiai, kurie tėra viena reikšminga grandis šių metų nepaprastuose nutikimuose, liks visiems laikams ir bus minima šalia didžiųjų žmonių istorijos sąvartų. Nuostabiusia, kad jų niekas nenujautė, net tie, kurie šiandien skelbiasi pramatę juos, nebent senųjų ir Švento Rašto pranasysčių tyrinėtojai, nuolat skelbę apie Šetono karalystės žlugimą ir ateisiantį Taikos ir Meilės laikmetį...

VATIKANO susitikimas gal ir yra tokio laikmečio simboliška pradžia, davusi labai konkrečių rezultatų. Popiežius Jonas Paulius II susitiko pirmą kartą akistata su bedieviškos XX amžiaus imperijos, laidojusios Dievą, sugriovusios maldyklas ir žudžiusios ir persekiojusios Dievo Žodžio skelbėjus ir išpažintuosius, vadu. Tačiau Michailui Gorbaciov'ui paaiškėjo, kad Dievas žmonių širdyse išliko gyvas ir kad laisvės troškimas išliko nesunaikintas. Todėl keliauo Vatikano savo pertvarkai ir atvirumui ieskodamas palaikymo to žmogaus ir Ganytojo, kurį režimas niekino nuo 1917 metų. Antrojo Pasaulinio karo metu Stalinas pasiepiamai paklausė žmogaus, priminusio jam popiežiaus galią: "O kiek gi divizijų atsilankyti Sovietų Sąjungoje. Jonas Paulius II, atsakydamas, leido suprasti, kad tokį pakvietimą priims tik tada, kai bus įgyvendinta religijos laisvė Sovietijoje, pirmoje eilėje, gražinta teisė viešai išpažinti savo tikėjimą Ukrainos Rytų apeigų katalikams, neaplenkiant kitų krasų, kur Kremlius persekiojo katalikus, taigi ir Lietuvos. Yra žinoma, kad popiežius buvo prašęs leidimo aplankyti Lietuvą

ir jo iš Kremiaus nebuvo gavęs. Gorbaciov'as gi atsieki vėlyb labai trokštamo dalyko, būtent, popiežiaus viešo teigiamo pasisakymo apie vykdomas ir numatomas įvykdyti reformas Sovietų Sąjungoje. Kitą Šaltojo karo grėsmę Gorbaciov'as paskelbė esant panaikinta MALTOJE, susitikęs su JAV prezidentu George Bush'u. Audringoje jūroje įvykusio susitikimo tikslas, atrodo, buvo pasiektas: dviejų didžiųjų valstybių vėlyb arčiau susipažino vienas su kitu ir turėjo progos aptarti visus rūpinus klausimus intymesnėje atmosferoje, toliau nuo įkyrių ir landžių reporterių. Spauda tvirtina, kad prezidentas Bush'as nesubičiuliavo taip labai, kaip kadaise Reagan'as, bet pasikalbėjimai vykę draugiškoje nuotaikoje. Kas be ko, buvę ir susirėmimų, ypač dėlei Centrinėje ir Pietinėje Amerikoje gabenamų sovietų gamybos ginklų ir ideologijos, bet kaltė buvo suversta ant Nikaragvos ir Kubos diktatorių galvų.

Briuselyje vykusios spaudos konferencijos metu JAV prezidentas buvo paklaustas ir apie Baltijos valstybėse vykstačias permainas, bet atsakė labai apibendrinančiai, tik patvirtindamas, kad apie "etninius neramumus Sovietų Sąjungoje" jam Gorbaciov'as esą daug ir išsamiai paaiškines. Savo nuomonės tačiau taip ir nepasakė. Būkstave, kad Maltos konferencija kartais nepagimdytų panašių nelaimingų nutarimų, kaip Jaltoje ir Teherane (kur neaiškiais patarėjais apstatytas JAV prezidentas Roosevelt'as atidavė komunistams beveik visą Europą), atsiduso BRIUSELYJE įvykusiame NATO valstybių pasitarime, kur dalyvavo ir Kanados min. pirm. B. Mulronej, G. Bush'as labai aiškiai pasisakė ne tik už NATO karinių pajėgų nemažinimą Europoje, bet taip pat už atsargų ir palaipsnišką santykių su Sovietų Sąjunga gerinimą.

Istorinių pasitarimų fone tebevyksta įvykiai, kurių, atrodo, nei didžiųjų galybių vadai nebegali kontroliuoti nei numatyti. Rytų Vokietijoje masiniai susitelkimai reikalauja visus buvusius komunistinės diktatūros vadus suminti ir bausti už korupciją ir kitus kriminalinius

nusikaltimus. Šalia trijų, prieš kelias dienas suimtųjų vadukų, namų areštan pasodintas buvęs Maskvos patikėtinis ir vyriausias vadukas E. Honnecker'is. Tikrinamos bylos, kuriose aprašomi nešvarūs komunistų darbai, surasta duomenų apie milžiniškas sumas, padėtas Šveicarijos bankuosna ir ištaigingas vilas didžiūnams, nuolat raginusiems liaudį suveržti diržus ir aukotis už savo "socialistinę" tėvynę. Pasukitinių demonstracijų metu matėsi daugybė Vakarų Vokietijos vėliavų (jos tokių pat spalvų, kaip Vakarų Vokietijos, būtent, juoda, raudona, auksinė, tiktai be komunistinių emblemų), šūkių, reikalaujančių vienos Vokietijos. Vieninga Vokietija, kaip matosi, gims greičiau negu kai kurie politikos žinovai Amerikoje ir Europoje tikėjosi, pramatė ir triuškos Rytų Vokietijos demokratinę reformų sąjūdžių vadai ir tūkstančiai jų salininkų dabar tvirtina, kad tiktai susijungus su Vakarų Vokietija bus imanoma galutinai išnaikinti komunistinio režimo pagimdytąjį supuvimą bei melą. Esą ant komunistinės korupcijos pamatų nieko negalima statyti, viską reikia griauti ir pradėti iš naujo. O tai tegalima esą įgyvendinti skubiai ir efektingai tiktai prisijungus prie Vakarų Vokietijos Federalines respublikos.

Nesulaikomu greičiu rieda ir komunistinio režimo žlugimas Čekoslovakijoje. Komunistinės vyriausybės bandymas apgauti čekus ir slovakus, sudarant neva tai naują vyriausybę, kurion priimti ir penki komunistų partijai priklausą asmenys, nepavyko. Čekoslovakai nenori vyriausybėje matyti nė vieno buvusio senjojo režimo ministerio, o krašto apsaugos ministrių reikalauja paskirti civili. Demokratiniai sąjūdžiai, sušaukę trečdali milijono demonstrantų Prahėje, šv. Vaelovo aikštėje, įteiks vyriausybei ultimatumą per savaitę sudaryti tikrai naują ir demokratišką vyriausybę, kitu atveju būsiąs paskelbtas generalinis streikas visoje Čekoslovakijoje. Ne dviejų valandų, bet iki tol, kol bus išklaustyta čekoslovakų tautos valia.

Nesunku atspėti, kad Maskvoje tankų nebeparemiamas komunistinis režimas turės patenkinti masinio sąjūdžio, pasivadinusio PILIETINIŲ FORUMU (Civic Forum), reikalavimus. Juoba, kad Maskvoje Gorbaciov'o sušauktiems Varšuvos pakto valstybių vadovams buvo paprašyta viešai pasmerkti 1968 metais įvykdytą karinę invaziją Čekoslovakijon, kuri sutriušino Prahos pavasario sąjūdį ir jo vadą Akeksand-

ra Dubček'ą, norėjusi įgyvendinti "socializmą su žmogišku veidu", suėmę įkalino Maskvoje. Visi vienas balsiai toki pasmerkimą priėmė. O Dubček'ą minia dabar reikalauja išrinkti Čekoslovakijos prezidentu.

IR LIETUVOJE ĮVYKIAI VYSTOSI PALANKIA LINKME

Triukšmingų Rytų Vokietijos, Čekoslovakijos ir Vengrijos reformų fone Lietuvos laisvėjimas vyksta planingai, palaipsniui ir tyliai. Pabaltijui iškovotoji ekonominė nepriklausomybė suteiks naujų galimybių įgyvendinti esmines reformas, be kurių būtų neįmanoma atsikratyti komunistinio valdymo negerovių. Be galo svarbus yra savos valiutos įvedimas, kurio siekiama visose trijose Pabaltijo valstybėse. Esama jau ir konkrečių atsiekimų šiame sektoriuje, nors Maskva ne su visais pasiūlymais sutinka. Aktyviai aptariama ir planuojama Šiaurės Europos valstybių ekonominio bendravimo galimybė. Vilniaus radijas gruodžio mėn. 4 d. pranešė apie įvykusį Lietuvos Socialdemokratų partijos suvažiavimą, kurio metu išrinktas šios partijos pirmininku ekonomistas dr. Kazimieras Antanavičius, kuris lankėsi ir Kanadoje, palikdamas labai gerą įspūdį. Partija koordinuos savo veiklą su išeivijoje atsikūrusia Liet. Socialdemokratų partija. Suvažiavimas buvo sušauktas sąmoningai prieš netrukus įvyksiantį Lietuvos Komunistų partijos suvažiavimą, kurio metu bus svarstomas atskiros, nuo Maskvos nepriklausančios, Lietuvos Komunistų partijos įsteigimas. Tokiai partijai įsteigimas, Lietuvos socialdemokratai jau galės pasiūlyti savąją Vakarų demokratinio socializmo, panašaus į Skandinavų ir Europos valstybių ideologiją ir sampratą.

Vilniaus Radijo žiniomis (8 val.v. ne visuomet gerai girdima programa - 9.765 banga patikimiausia), buvusieji prezidentūros rūmai Kaune būsią paversti į Lietuvos Respublikos muziejų, kuriame būsią sutelkti istoriniai eksponatai apie Lietuvos nepriklausomybės atgavimą 1918 m., kovas už laisvę, tautinio atgimimo laikotarpį ir kt. Muziejų numatoma atidaryti 1990 m. vasario mėn.16 d. arba birželio mėn. 15 dieną.

Aukščiausioji Lietuvos Taryba, svarsčiusi Rinkiminių komisijos sudarymą, kuri buvo bandoma sudaryti tik iš Komunistų partijos atstovų. Tam pasipriešinus, komisija bus sudaryta iš asmenų, priimtinių visiems, taigi ir kitiems sąjūdiams. Vėliausia komisijos sudarymo data: 1990

Lietuvos ekonomistė ir veikėja KAZIMIERA PRUNSKIENE sveikina lietuvius Montrealyje. Nuotr. J. Piečaičio.

m. vasario mėn.10 diena. Paskutiniajame Aukščiausios Tarybos posėdyje taip pat buvo svarstomi Lietuvos jaunuolių karinės tarnybos Sovietijoje klausimai, paskirti nauji teisėjai, kurie galės objektyviai ir laikantis neiškraipytos teisės atlikti savo pareigas ir giliau bei detaliau aptartas jau minėtas, Lietuvos valiutos klausimas.

Kalbant apie Lietuvą, reikia paminėti Kazimieros Prunskienės vizitą JAV ir trumpai Kanadoje. Ekonomistė K.Prunskienė yra ne tik viena iš Lietuvos Sąjūdžio steigėjų ir energingiausių Sąjūdžio Tarybos narių, bet ir Aukščiausiojo Sovieto Maskvoje deputatė, turinti progos Lietuvos problemas diskutuoti su pačiu M. Gorbaciov'u. Paskutiniu metu ji sutiko eiti ir kitas atsakingas pareigas Lietuvos respublikos valdžios žinybose.

Neseniai Vilniuje atidarytas Judaikos kabinetas, kuriame bus telkiami žydų kultūros turtai. Atidarymo proga kalbėjo Lietuvos Žydų Kultūros D-jos pirm. E. Zingeris ir Pasaulio Žydų Organizacijos vicepirmininkas R. Goldman'as. Persitvarkymo dėka, Lietuvos žydams bus suteiktos galimybės laisvai praktikuoti savo religinius poreikius ir tęsti savo ilgaamžes tradicijas bei kultūrą Lietuvoje.

ĮŠRINKTA KANADOS NDP PIRMININKĖ

Pirmą kartą Kanados federalinių partijų istorijoje išrenkama partijos vade moteris. Kanados NDP (jų žodžiais tariant, demokratinis socialistų partija) savo suvažiavime, po gana ilgų ir sunkų užkulisinių manevrų, išrinko naują

pirmininkę Jukono teritorijos parlamentare Audrey McLaughlin. Paskutiniame ketvirtajame rinkimų rate ji nurūgė savo varžovą Britų Kolumbijos parlamentarę ir buvusį tos provincijos premjerą David Barrett'ą. Pastarasai buvo senjojo bačkininkų stiliaus politikierius, gana nevykusiai ir chaotiškai premjeravęs Britų Kolumbijoje tik 4 metus, o McLaughlin palaikė norintieji reformų ir naujesnių vėjų partijoje.

Suvažiavime buvo kalbama apie Europos stiliaus socialdemokratiją, bet kalbėtojų tarpe buvo ir tokių, kurie atvirai simpatizavo tokiems komunistų tipo diktatoriams, kaip Nikaragvos Noriega ir Kubos Castro. Kol NDP neatsikratys to raudonojo socializmo nuosėdų, kažin ar sugebės atnaujinti savo partiją ir laimėti daugiau balsų Kanadoje.

FILIPINUOSE NERAMU

Prieš Filipinų prezidentę Corizon Aquino įvykęs naujas sąmokslas, nors ir prislopintas, bet atskiros kautynės tebevyksta Manilos dangoraižių centre. Jau didelė dalis Filipinų politinių vadų ir net pats viceprezidentas Salvador Laurel prašo prezidentę atsistatydinti. Kol kas ji nėra pasiruošusi tai padaryti arba apskelbti naujus rinkimus. Gal pastaroji išėitis ir būtų geriausia, nes nuolatiniai pučai prieš prezidentę rodo, kad ji valdžios vadžių nesugeba tinkamai valdyti. Už jos nugaros susitelkę didieji žemvaldžiai - ji pati yra taip pat viena iš jų - nenorį jokių reformų. Paskelbus apsiausties stovį, iš sukilėlių užimtų viešbučių ir pastatų po 5 dienų buvo išleista apie 2.000 užsieniečių.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS-"NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$ 22.00
Rėmėjo - \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Sol. Regina Maciūtė ir muz. Vytautas Landsbergis, kuris taip pat yra Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio pirm., po jų pasirodymo LI-TERATŪROS IR MUZIKOS vakare, vykusio simpoziumo rėmuose. Nuotr. Ed. Šulaičio

Praneša KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ:

Naujai išrinktoji KLB KRAŠTO VALDYBA pareigomis pasiskirstė sekančiai:

pirmininkas (pirmai kadencijos daliai) - Algis Pacevičius; vice-pirmininkė (pirmininkė antrai kadencijos daliai ir ryšiai su valdžios atstovais - Rita Rudaitytė; vice-pirmininkas, KLB atstovas Kanados Lietuvių Muziejaus-Archyvo Taryboje - Vytautas Bireta; vice-pirmininkas - Herbertas Stepaitis; išdinininkas - Juozas Krištolaitis; visuomeninių reikalų komisijos pirmininkas - prof. Romas Vaštokas; ryšiai su spauda ir informacijos reikalai - Rūta Girdauskaitė; švietimo komisijos pirmininkas - Algirdas Vaičiūnas.

Į valdybą taip pat įeina Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovas Ričardas Punksis ir Kanados Sporto Apygardos atstovas - Edvardas Stravinskas.

* Pagal Krašto Tarybos nutarimą artimoje ateityje bus sudaryta finansų komisija, kuriai bus pavesta iširti KLB finansinę padėtį bei poreikius ir rūpintis lėšų telkimu Lietuvos ir išeivijos reikalams. Į komisiją bus pakviesti lėšų telkimo, biznio ir ekonomikos srityse patyrę asmenys.

* Š.m. lapkričio mėn. 22 d. pirm. A. Pacevičius ir vicepirm. R. Rudaitytė buvo išvykę į Čikagą pasitarimams su PLB, JAV LB ir JAV-se besilankančiais Sąjūdžio atstovais, kurių tarpe buvo ir Sąjūdžio Seimo Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis.

* Š.m.lapkričio mėn. 3 d. Royal York viešbutyje buvo susirinkę arti 200 įvairių etninių grupių atstovai pasitarimams su Kanados (anglofonų) Human Rights Commissioner "Maxwell Yalden'u. Lietuviams atstovavo Žmogaus Teisės komiteto Kanadoje pirmininkė dr. Marija Arštikaitytė-Uleckienė. Daugumoje buvo keliami klausimai, liečiantys diskriminaciją prieš matomas mažumas.

ROMOS SIMPOZIUMAS SOVIETŲ SĄJUNGOS NACIONALINĖS POLITIKOS KRIZĖS KLAUSIMAIS

Doc. V. Skuodis

/ p a b a i g a /

5.

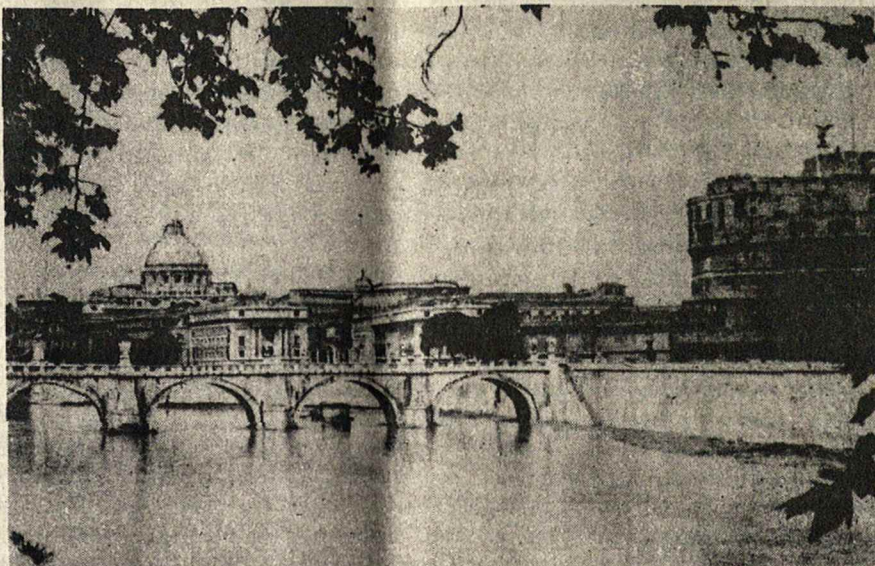
Antrajame popietiniame šio simpoziumo posėdyje, kuriam vadovavo Romos Provincijos buvusi prezidentė, dabar - Provincijos tarybos narė Loretta Caponi, vyko diskusijos. L. Caponi savo išanginėje kalboje paminėjo, kad kadaise iš Italijos komunistų partijos buvo pašalinti Teračini ir dar vienas italas užtai, kad jie pasisakė prieš Pabaltijo kraštų okupaciją /Red.pabr./. Jos nuomone, Italijos kompartija ir dabar turi atsakomybę dėl TSRS tautų pavergimo.

Diskusijose pirmuoju kalbėjęs prof. Paolo Ungari pasakė jog tai, kas atsitiko Krymo totoriams, gali atsitikti ir kitoms Sovietų Sąjungos tautoms....Dabar klausimas: kas toji "perestroika"? Tai rimtas, realus dalykas, ar nauja apgaulė? Mes turime tikėti "perestroika", tačiau neturime būti tais, kurie viską joje giria. Mes esame labai sujaudinti to, ką čia išgirdome apie judėjimą sovietų pavergtose kraštuose dabar. Tačiau tuo pačiu metu mes žavimės tuo pakilimu, kuris lydi kovą už Žmogaus Teises ir už išsilaisvinimą. Reikėtų kad tokie, kaip šie kalbėtojai, priversti palikti savo tėvynę, galėtų kalbėti iš visų tų tribūnų, iš kurių kalba oficialūs TSRS atstovai.

Senatorius Graziani (nuo Krikščionių Demokratų partijos, iš Neapolio) yra politinių kalinių gynimo komiteto Italijoje pirmininkas. Jis išreiškė nuomonę, jog turime tikėti Gorbačiovu ir yra reikalinga jam padėti. Graziani apgailestavo, kad "perestroika" neįveda iš vietos, nes ji galėtų padėti vystyti demokratizacijai. Jo nuomone, ekonominių reformų neįmanoma praveisti be politinių reformų todėl ir reikalinga "perestroikai" padėti.

Senatorius Pollice (nuo Žaliųjų partijos) pasisakė, jog jis yra marksistas ir tokiu pasiliks ateityje, tačiau tai jam netrukdo rimtai žiūrėti į Sovietų Sąjungos įvykius. Jis patvirtino, kad TSRS yra blogio pavyzdys. Šios imperijos iširimas būtų teigiamas reiškinys, jeigu tai užtikrintų tikrąją demokratiją. Pollice nuomone, dabar Sovietų Sąjungoje dar nėra demokratijos. Jis taip pat pastebėjo, jog demokratizacijos ir išsilaisvinimo procesas negali remtis vien tik religiniu pagrindu. Žinoma, labai svarbu, kad būtų tikėjimo laisvė. Šio simpoziumo temas reikėtų praeiti spaudoje. Lai būna laisvos diskusijos tarp žmonių, o ne tarp valstybių. Pollice taip pat pastebėjo, kad po II-jo Pasaulinio karo taika ir stabilizacija Europoje neapsaugojo Trečiojo pasaulio nuo neramumų ir kraujo praliejimo.

Senatorius Strik-Lievers (nuo Radikalų partijos) 2 psl.

Krikščioniškoji Roma. Šv. Petro bazilika Vatikane. Kadaise čia buvo Nerono stadionas. Jame 67 m. po Kristaus kankinio mirtimi ant kryžiaus mirė apaštalas Petras. Nuotr. Kun. A. Rubšio

pabrėžė, jog jis solidarizuojasi su judėjimais, kurie vyksta Sovietų Sąjungoje. Tačiau, jo žodžiais, į juos turime žiūrėti ne kaip į tautinius-demokratinus, o kaip į išsilaisvinimo judėjimus, išsilaisvinimo iš pačios baisiausios vergijos; ne kaip į pastangas nugalėti totalitarizmą, o kaip į pastangas nugalėti kolonialinę imperiją. Tautinis išsilaisvinimas tai tik dalis išsilaisvinimo. Tai ką tie judėjimai jau yra pasiekę, nereiškia, kad visa tai davė valdžia. Tai rodo, kad pats režimas apsilpo. Vakarai bijo to demokratiško judėjimo, kuris vyksta Sovietų Sąjungoje, nes jie veda į imperijos iširimą. Vakarai neturi palaikyti TSRS kolonijinių aspektų. Vakarams dabar yra iškilęs klausimas: ka jie turi palaikyti - Sovietų imperiją ar demokratinius tautinio išsivadavimo judėjimus? Tačiau svarbu, kad nebūtų destabilizacijos visame pasaulyje (Red. pabr.). Svarbu, kad lyderiai sugebėtų teisingai valdyti tuos judėjimus. Taip pat esą turime mokytis ir iš istorijos pamokų. Tie tautiniai-demokratiniai išsilaisvinimo judėjimai neturi duoti neigiamų pasekmių. Kada Tretytis pasaulis išsilaisvino iš kolonialinės priespaudos, jame prasidėjo Žmogaus Teisių pažeidinėjimai ir nesutarimai. Valsitybė gali save išreikšti jėga ir teise. Į tautinį identišumą reikia žiūrėti kaip į kultūros faktą.

Senatorius Strik-Lievers paminėjo, kad vienas iš jo partijos narių š.m. rugpjūčio mėn. 23 d. buvo areštutas Maskvoje kaip demonstracijos dėl Molotovo-Ribbentrop'o pakto dalyvis. Tačiau jo išvada, kad politinės problemos turi būti sprendžiamos federalizmo, o ne nacionalizmo pagrindu, sukėlė nuostabą.

Jis susilaukė replikų iš anksčiau kalbėjusių. V. Skuodis pažymėjo, jog dabar Pabaltijo kraštams galvoti apie federaciją su Rusija yra tiesiog neįmanoma. Pirmą, negu sudaryti federaciją, reikalinga būti laisviems. Jeigu tie kraštai kada nors taps laisvi ir nepriklausomi, tai nereišk, jog jie vengs gerų ir draugiškų santykių su kaimyniniais kraštais, tačiau - paremtais lygiateisiškumo principu.

J. Jarim-Agajev'as pabrėžė, kad TSRS yra pati blogiausia teisinė sistema ir blogesnės būti negali. Todėl nereikia galvoti, kad atsiskyrusios respublikos taip pat pasirinks tokią pat blogą teisinę sistemą.

H.Ahonen'as priminė, jog Vakarų Europos sąlygomis tautų konfederacija - tai laisvų, o ne pavergtų valstybių konfederacija, todėl tokia konfederacija Sovietų Sąjungoje yra neįmanoma.

Į šias pastabas senatorius Strik-Lievers atsakė, jog jis, kalbėdamas apie federalizmą, kaip tik turėjęs mintyse federaciją Vakarų Europoje. Jo partijos atstovai dažnai vyksta į Rytų Europą, dalyvauja net demonstracijose ir visada gins pavergtųjų tautų teises.

Į repliką dėl senatoriaus Graziani nuomonės, kad reikia "perestroikai" padėti, jis pasakė, jog pirmiausiai esąs politikas ir į viską žiūri iš politinio taško.

Advokatas Idalgo iš Centrinės Amerikos savo trumpu žodžiu iš vietos pasakė, jog ir TSRS ir JAV yra imperialistinės valstybės. Tikslai jos Jaltos konferencijoje susitarė pasidalinti pasaulį ir tas pasidalinimas tęsiasi iki šiol.

Uždarydamas simpoziumą, Italijos Helsinkio komiteto pirmininkas Antonio Stango perskaitė trumpą simpoziumo rezoliuciją, kurioje išreiškta viltis, kad Italijos politinės jėgos palaikys TSRS pavergtųjų tautų pastangas jų kovoje už demokratiją ir išsilaisvinimą. (Red.pabr.).

Organizacijos DEMOKRATIJA IR NEPRIKLAUSOMYBĖ narių, dar dvi dienas dalyvavusių organizaciniuose pasitarimuose nuomone, šis simpoziumas neturėtų likti be pėdsakų ir platesnėje Italijos visuomenėje. "Radio Radikale" stotis dare ištisa simpoziumo eigos įrašą, kuris

DU KANADOS LIETUVIAI VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETE

Šiais metais atkurtas Vytauto Didžiojo Universitetas Kaune yra tvarkomas paritetu pagrindais Lietuvoje ir užsienyje gyvenančių lietuvių mokslininkų. Todėl VI-tojo Kūrybos ir Mokslo Simpoziumo metu Čikagoje buvo renkami 48 Universiteto Senato nariai, atstovaujantys išeivijai. Išrinktųjų tarpe ir du Kanados lietuviai: CONCORDIA Universiteto profesorius Henris Dauderis ir COLLEGE AHUNT-SIC profesorė Ilna Gražytė-Maziliauskienė.

Vytauto Didžiojo Universiteto akademis senatas - aukščiausias universiteto valdymo organas. 1990 m. kovo mėnesį jis rinko universiteto rektorių ir fakultetų dekanus. Senatas taip pat nustatys mokymo programas, tvirtins universiteto struktūrą.

Ateinančią vasarą pradeda savo darbą ir Komercijos vasarinė Mokykla prie Vytauto Didžiojo Universiteto. Šios mokyklos steigimo iniciatorius yra Vytauto Didžiojo Universiteto svečias - profesorius H. Dauderis, kuris pats vyksta keturiems mėnesiams į Lietuvą skaityti akademinis kursas.

***** bus panaudotas translacijom po visą Italiją. Sekančią dieną simpoziumo eigos atskiri vaizdai buvo parodyti per vieną Romos televizijos kanalą.

Simpoziume taip pat dalyvavo atstovai iš spaudos agentūrų Ansa, ADN-KRONOS, AGI, AP ir korespondentai laikraščių ir žurnalų "La Repubblica", "Avanti", "L'opinion", "La voce repubblicana", "Il suolo d'Italia" ir kt. Taip pat dalyvavo ir Vatikano Radio atstovai iš rusų, ukrainiečių ir anglų kalbos laidų redakcijų.

NEATSIKAKYKIME TO, KAS MŪSŲ!

Istorikai, ne tik Tilžė, bet ir Karaliaučius turi priklausyti Lietuvai. Jei kitos tautos laiko teisinga reikalauti sau kraštų, joms priklausiusių prieš tūkstančius metų, tai mes lietuviai, turime pilną teisę atgauti krštus, priklausiusius mūsų tautai prieš kelis šimtus metų.

Kad Lietuvai priklausio Rytprūsių žemės iki pat Vyslos upės, niekas taip gerai negali paliudyti, kaip patys lenkai. Jų istorija apgailestaudama įrodinėja, kad vokiečių nelaimę užsitraukė ant savo pečių patys lenkų valdovai, pasikviesdami kryžiuočius į Rytprūsius tam, kad jie lenkus apsaugotų nuo prūsų -lietuvių užpuodinėjimų.

Matyt, kad tie "užpuodinėjimai" nebuvo maži, jei lenkams prireikėjo kryžiuočių pagalbos, kas savo keliu reiškia, jog tų-prūsų lietuvių buvo tiek daug, kad nuo jų apsaugoti neužteko pačių lenkų.

Kaip ten bebūtų, bet vokiečių išsikvietimą lenkai iki šios dienos tebeleiko savo tautos didžiausia nelaimė. O kaip su mūsų, lietuvių nelaimė? Aišku, tas lenkams nebe taip svarbu. Užtat mums, lietuviams, tas turi būti svarbu įrodymui, kad Rytprūsiai iki Vyslos istoriskai yra mūsų tautos žemė.

Ir visa tai jokiū būdu nereiškia, kad ir mes darome po truputį "imperialistai", nes norime išlaikyti kas priklausio mūsų tautai, tam, kad ji turėtų šokią tokią ateitį-erdvę augimui. Nes žmonių skaičius proporcingai augo visame pasaulyje ir iš 2-ju bilijonų dar nepriklausomos Lietuvos laikais, išaugo iki 5.

Žinoma, ir lenkai pretenduoja į Rytprūsius ir Karaliaučius priklausio dabartinei Lenkijai, bet tas nėra gerai nei lenkams, nei lietuviams. Jei lenkai nepalaikys mūsų teisių į Rytprūsius, tai mes nepalaikysime jų teisių į Pomeraniją su Štetino uostu, o tas reikalas darosi vis aktualesnis su kiekviena praeinančia diena; neseniai Vokietijos premjeras Kohl priminė lenkams, kad ikinarinės Vokietijos teritorijose dabar gyvena jau antroji lenkų tautos karta. Jis negrasino tų teritorijų atsiimti jėga, tik pastebėjo, kad tose teritorijose gyveną vokiečiai neturi "pilnų kultūrinių teisių", o ką tai reiškia, gerai žinome ir mes, lietuviai, iš Prūsų bei Klaipėdos kraštų lietu-

vių likimo.

Kad lenkai jau gerai suprantą šį visą reikalą, rodo besikeičianti į gerą pusę naujoji lenkų politika, pagal kurią lenkai nebeneri Vilniaus krašto, tik nori išsilaisvinti tose žemėse, kurias išgijo po Antrojo pasaulinio karo. Kitaip sakant, nori išsilaisvinti Pomeranijoje, kuri istoriskai tikrai priklausio lenkams, nors ir ne be kai kurių pataisų.

Daugumas lenkų jau atsisako ir Lvovo, tuo tikėdamiesi ir Ukrainos atitinkamo atsinešimo į lenkų-vokiečių ateinančius klausimus, o taip ir turėtų būti. Niekas netvirtina, kad vokiečiai - kryžiuočiai palikuonys - turėtų galvą gale išsikraustyti iš Lietuvos bei Lenkijos žemių. Jie galėtų puikiau siauri toliau gyventi kur gyvena, nes Europa, šiaip ar taip, vistiek jungiasi po viena, Europos Bendruomenės valdžia, bet istoriniai nevokiški kraštai turėtų pagaliau sugrįžti teisėn tų, kuriems jie nuo amžių priklausė. Jei to nebus paimama, tai niekad nesimatys galo nė pav., Izraelio-Palestinos problemoms.

Ukrainai atsikračius rusiškų imperialistų palikimo ir patapus pilnai nepriklausoma valstybe su virš 50 milijonų gyventojų, Europos politinis balansas iš karto pakryptų taip vadinamą "mazųjų" tautų - valstybių naudai. Nors ir kažkiek galinga darosi Vokietija ir atitinkamai darysis nebe sovietinė Rusija, vistiek, jų planuojamas Rytų - Vidurio Europos pasidalinimas pagal 1795 metų pavyzdį, nebebūtų tiek realus, kiek atrodė šiuo metu. Suomija, Estija, Latvija, Lietuva, Gudija, Ukraina, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija, Albanija, Bulgarija, Jugoslavija ir, žnoma, viso to centre, Lenkija, sudarytų virš 200 milijonų europiečių jėgą, kuri galėtų lengvai atsisipirti didžiųjų tautų - rusų ir vokiečių - planavimui visas tas tautas vėl padaryti savo pavaldiniais, kaip padarė 1795 metais, panaikindami trečią ir paskutinį kartą dar tada neseniai garsią, galingą, bet nevieningą dvasioje Lietuvos-Lenkijos karalystę, nuo kurios prasidėjo rusizmo priespaudos kelias. Nereikėtų pamiršti ir to, kad Holokaustas nebuvo suplanuotas vien tik žydų tautai.

S. Šetkus.

• ARTĖJANČIŲ ŠVENČIŲ PROGA ĮSIGYKIME VAIKAMS LIETUVIŠKĄ 5-kių PASAKŲ VAIZDAJUOSTE. JĄ IŠLEIDO PLB. Kanadoje galima gauti pas L.Lukoševičienę, 11 Wincott Dr. Suite 910, Etobicoke, Ont., M9R 2R9. KAINA \$25.- NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

**LIETUVIŲ KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ SAJUNGOS
KONFERENCIJOS, IVYKUSIOS 1989 m. RUGSĖJO MĖN.
2-3 DIENOMIS ČIKAGOJE**

REZOLIUCIJOS

1. Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos konferencija vyksta Stalino-Hitlerio pakto ir jo slaptų protokolų penkiasdešimtmečio prisiminimų ir atgimstančios Lietuvos nepriklausomybės siekimo ženkle. Konferencija didžiai brangina atmintį visų brolių ir seserų, žuvusių kovose už laisvę. Su gilia pagarba ir susižavėjimu žvelgia ir visuotinu ryžtu jungiasi į pavergtos Tautos kovą už valstybinę nepriklausomybę ir žmogaus laisvę. Reikalauja, kad okupantas, sutinkamai su 1986 m. Lisabonoje priimta Krikščionių Demokratų Generalinės Asamblėjos priimta rezoliucija "Dėl dabartinės padėties Lietuvoje", ginančia Lietuvos valstybingumą, pasiremiant tarptautine teise, atitrauktų karines ir kitas okupacines jėgas iš okupuotos Lietuvos.

2. Konferencija sveikina savo bendraminčius okupuotoje Lietuvoje, atkūrusius Lietuvos Krikščionių Demokratų Sąjungą. Ragina LKDS Centro Komitetą sudaryti komisiją kuri rūpintųsi informacija krikščionims demokratams Tėvynėje, palaikytų ryšius ir pagal pageidavimus, teiktų patarimus ir nuomones, pritaikant LKDS programą dabartiniams laikams.

3. Konferencija dėkoja Centro Komitetui ir jos pirm. inž. Antanui RUDŽIUI už ryšių palaikymą su Krikščionių Demokratų Internacianalu ir su oficialiais pareigūnais. Dėkoja už okupuotos Lietuvos laisvės reikalo iškelimą ir prašo, kad šie ryšiai būtų ir toliau naudojami Lietuvos laisvinimo reikaluose.

4. Konferencija didžiai vertina Jungtinių Amerikos Valstybių George Bush raginimą M. Gorbačioviui Pabaltijo klausimą spręsti "protina ir tikra, bet jokiu būdu ne militariska" politika. Didžiai vertina JAV Senato respublikonų vado BOB DOLE perduotus Estijos, Latvijos ir Lietuvos žmonėms giliu supratimu pagrįstus žodžius, "sprendžiant likusius gąsdinančius sunkius uždavinius". Konferencija didžiai vertina JAV senatorių JESSE HELMS, DENNIS DE CONCINI ir DONALD W. RIEGLE, Jr., pristatant Senatui rezoliuciją Pabaltijo valstybių reikalui, kurios trečiame straipsnyje, be kita ko parašksta, kad Sovietų Sąjunga turi paskelbti negaliojančią 1939 m. Nacių-Sovietų Paktą ir atsisakyti visų slaptesniais protokolais paremtų pretenzijų į Pabaltijo valstybes".

5. Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos konferencija prašo naują LKDS Centro Komitetą rūpintis, kad Jungtinėse Tautose būtų iškeltas Pabaltijo tautų teisių ir penktą dešimtmetį besitęsiančios okupacijos užbaigimo klausimas.

6. Konferencija sveikina ilgai kentėjusią sovietų kalėjimuose LKDS Lietuvoje atkūrimo iniciatorių VIKTORĄ PETKŲ ir siūnčia Jam kuo geriausias linkėjimus plėsti Sąjungos veiklą Tėvynės reikalui ir tarpusavio supratimo dvasioje.

7. Konferencija sveikina Lietuvos kardinolą VINCENŲ SLADKEVIČIŲ, vyskupą JULIJONĄ STEPONAVIČIŲ ir vyskupą ANTANĄ VAICIŲ už priejautą krikščioniškosios demokratijos idėjai.

8. Konferencija dėkoja Krikščionių Demokratų Internacianalui, jo vadovybei ir dalyvavusiam LKDS konferencijoje jos atstovui ANDRES HERNANDEZ, taip pat Europos Krikščionių Demokratų Sąjungai ir Europos Liaudies Partijai už priejautą, dėmesį ir visokeriopą paramą Lietuvos Laisvės bylos pastangoms.

9. Konferencija atkreipia LKDS Centro Komiteto dėmesį į reikalą sutvarkyti Sąjungos archyvą ir globoti Sąjungos narių išliekamas reikšmės dokumentus ir raštijos palikimą.

LKDS SUVAŽIAVIMAS

Pagal statutą, Lietuvių Krikščionių Demokratų suvažiavimai vyksta kas trys metai. Jų tikslas - apsvarstyti Sąjungos padėtį, padaryti planus ateičiai, išklausti cento komiteto, skyrių valdybų ir kraštų igaliojinių pranešimus, išsirinkti naują cento komitetą, garbės teismą ir revizijos komisiją.

TALKINKIME KUN. DR. MOTIEJAUS GUSTAIČIO MUZIEJUI LAZDIJUOSE

Kuriantis Nepriklausomai Lietuvai, Seinuose veikė lietuvių gimnazija, kurią išvaikė Seinus okupavusi Lenkijos kariuomenė. Išblaškytą lietuvišką mokslo įstaigą kun. dr. Motiejus Gustaitis įsteigė LAZDIJUOSE, buvo direktoriumi iki pat mirties 1927 m. gruodžio mėn. 23 dienas.

Lazdijų visuomenė prisimena jų apylinkės švietimo skatintoją. Norėdami pagerbti kun. dr. Motiejus Gustaičio atminimą, Lazdijų gimnazijoje įsteigė jo vardu muziejų. Prašo užsienio lietuvių paremti jų sumanymą, atsiųsti knygų ir kitokių liuanistinių ar mokslinių dalykų.

Vykstantieji į okupuotą Lietuvą, prašomi bent stabtelėti Lazdijuose, pasižvalgyti kuriamojo muziejaus patalpose, parašyti laiškų mokytojams, mokiniams. Jų adresas: LAZDIJŲ VIDURINĖ MOKYKLA, direkt. Č. ŠERKŠNAS, Motiejus Gustaičio Muziejus, Lazdijai 234560, LITHUANIA - USSR

Greta direktoriaus Č. Šerkšno, tuo muziejumi rūpinasi visi mokytojai, mokiniai. Muziejaus viena steigėjų mokyt. Birutė Vanagienė; Motiejus Gustaičio jaunesniųjų istorijų draugijai pirmininkauja 1989. XII.7

mokins Vaidas Valionis. Būtų gražu, kad užsieniolietuviai jų nepamirštų. Algirdas Gustaitis, Los Angeles

Suvažiavimas vyko Čikagoje, rugsėjo mėn. 2-3 d.d. Šių metų Krikščionių Demokratų Sąjungos konferencijoje išrinktas Cento Komitetas: pirmame posėdyje 1989 m. rugsėjo 16 d. pasiskirstė pareigomis ir aptarė galimus ryšius su bendraminčiais Lietuvoje ir laisvame pasaulyje. Pareigomis pasiskirstė sekantiai:

Pirmininkas - Česlovas Masaitis, Pirmasis vicepirmininkas - Alfonsas Stankaitis, Vicepirmininkas tarptautiniams reikalams - Adolfas Venskus, sekretorius ir Informacija - Antanas Razgaitis, Izdininkas - Justinas Šidlauskas, VLIKO atstovas - Vladas Šoliūnas, Ypatingiems reikalams gen. sekr. Pranas Povilaitis, nariai - Alfonsas Dzikas, Bronė Kuodienė ir Stasė Škerienė.

Atsižvelgiant į pasikeitimus Lietuvoje ir į Krikščionių Demokratų internacionalo prielankumą lietuvių siekiams, šiame pasitarime buvo pabrėžtas reikalas palaikyti galimai glaudesnius ryšius su bendraminčiais ir su visais, kurie pritaria Lietuvos Laisvės siekiams.

Tam tikslui reikia ieškoti būdų pasikeisti informacija ir derinti savo darbą su kitų organizacijų veikla. Dabar, kai stalinistinės prievartos šalininkai ieško būdų išprovokuoti nesantaiką, visų lietuvių vienybės reikalas yra ypatingai svarbus. Todėl ir Lietuvoje ir iševijoje turime ieškoti sutarimo, vengdami atsiriboti nuo vienas kito abstrakčiomis sąvokomis ir nedaudinga kritika.

Komitetas nori palaikyti ryšius su visais sąjungos nariais, atidžiai išklausti jų nuomonės ir patarimų. Taip pat ir Sąjungai priklausančių asmenų ir kitų organizacijų atstovų pareikštos mintys mums rūpimais klausimais Komiteto bus labai vertinamos, vistiek, ar jos būtų adresuotos tiesiog mums ar pareikštos viešai. Komitetui rūpi šitokie ryšiai, kad išvengtų klaidų ir dar labiau, kad jis nepasidarytų neklaidingas!

Lietuviškų organizacijų įvairumas Lietuvoje ir iševijoje yra sveikintinas mūsų iniciatyvos ir nepriklausomo veikimo reiškinys. Tačiau Komitetas priima su pagarba Vincento Kardinolo Sladkevičiaus pasakytus žodžius Laisvės statulos šventinimo metu Kaune, kuriais jis mums pasakė, kad nepriklausyti tai yra priklausyti savo kraštui ir savo tautai. Komitetas nuoširdžiai norėtų, kad mūsų darbas ir visos mūsų Sąjungos veikla būtų visiškai suderinta su tautos siekais, su asmens vertybe ir absoliučiu gėriu, paremtais krikščioniškais principais.

KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ INTERNACIONALO KONGRESAS

• Vos užbaigus LKDS konferenciją Čikagoje, teko skubomis rengtis į KDI Kongresą Gvatemalaj rugsėjo 18-20 d.d. Kongrese dalyvavo 158 delegatai iš 52 kraštų. KDI Internacianala šiuo metu sudaro 58 valstybių partijos ir judėjimai. Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungai Kongrese atstovavo dr. Kazys Bobelis, Dalia Bobelienė ir Pranas Povilaitis.

Jau registruojantis buvo galima pastebėti labai draugišką atmosferą. Arčiau susipažinome su eile garbingų ir Lietuvos bylai naudingų žmonių. Buvo miela girdėti, kad didelė delegatų dauguma yra gerai informuoti ir pasisako už laisvą Lietuvą ir laisvą Pabaltiją.

Nauju Internacianalo pirmininku buvo išrinktas venezuelietis Eduardo Fernandez. Tai 49 metų vyras, studijavęs Europoje ir Amerikoje ir, nežiūrint gana jauno amžiaus, turi didelę patirtį kaip profesorius, parlamentaras, politikas. Jam talkininkaus po vieną asmenį iš Italijos, Prancūzijos, Panamos, Uragvajaus, Vokietijos, Libano, Ugandos, Lenkijos, Filipinų ir Naujosios Zelandijos. Generaliniu sekretorium išrinktas mums labai palankus belgas André Louis. Jam talkininkaus Bryan Palmer iš Uragvajaus.

Su visų pritarimu buvo pravesta Lietuvai palanki rezoliucija. KADANGI KDI asamblėja sutinka su Vakarų valtybėmis, kad Hitlerio-Stalino paktas ir jo slapti portokolai 1939 metais buvo viena iš Antrojo pasaulinio karo priežasčių, privedusių prie nelegalios Baltijos valstybių - Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupacijos, KADANGI KDI gen. asamblėja remia Tautų ir žmogaus teises, KADANGI KDI Kongresas remia pabaltiecius ir žino, kad estai, latviai ir lietuviai siekia nepriklausomybės, KADANGI KDI remia teisę kontroliuoti savo pačių likimą ir pasirinkti savo valdymosi formą, TODEL KDI pasmerkia Sovietų Sąjungos Baltijos valstybių okupaciją ir nuolatinius žmogaus Teisių pažeidimus ir solidarizuodamas su Vakarų valstybėmis ir Europos Parlamentu, reikalauja išvesti Sąjungos okupacines jėgas iš Pabaltijo valstybių ir atstatyti nepriklausomą Estiją, Latviją ir Lietuvą.

VI-jo MOKSLO IR KŪRYBOS simpoziumo organizacinio komiteto pirm. L. Maskaliūnas kalba per jo uždarymą lapkričio 26 d. Chicagos Jaunimo Centre. Nuotrauka Ed. Šulaičio.

**LIETUVOS EKONOMISTAS DR. ALGIS ŠILEIKA
QUEBEC'o UNIVERSITETO KONFERENCIJOJE**

/ pabaiga/

Pranešime autorius nurodo du kelius į respublikos autonominę ekonomiką: vidaus respublikinio ekonominio socialinio ir teisinio mechanizmo sukūrimą ir - naujo pobūdžio santykių su kitomis federalinėmis respublikomis, su Centru ir kitais kraštais - valstybėmis. Autorius nusako, kad jeigu respublikos valdysis pačios, tai jų vyriausybės turi galimybių mažesnėmis lėšomis remti kooperatyvų veiklą, negu kad iki dabar numato Centras.

Dr. A.Šileika savo pranešime iškelia ir kitas problemas, liečiančias vis nenorintį nusileisti Centrą. Ypač, kad Sovietų Sąjunga sekantiems metams planuoja nustatyti dideles kontribucijas respublikai Sovietų Sąjungos biudžeto deficitui sumažinti. Lietuvos specialistų apskaičiavimu, jos yra stipriai perdėtos. Jis rašo: "Negalima nutylėti, kad respublika nerimauja dėl visos serijos įstatymų, kuriuos paskubomis surašė Centras. Tie įstatymai liečia nuosavybes, žemę, jungtinę mokesčių ir įmonių sistemą. Yra ir kitokių; visi šie įstatymai, kartą juos priėmus, galėtų užblokuoti realizavimą baltų respublikų ekonominės nepriklausomybės".

Autorius, baigdamas savo pranešimą šioje konferencijoje buvo pabrėžęs, kad bendrai imant, baltų respublikų autonomijos realizavimas reikalauja tam tikrų politinių sąlygų ypač, kad kiekvienai respublikai įpareigojantys įstatymai nustatomi visa valdančios KP politiniame Biure-Centre, net nedalyvaujant respublikų atstovams.

Tokiu atveju, anot autoriaus, KP Politinis Biuras turėtų būti suformuotas lygiateisiškumo pagrindais, kur kiekviena respublika turėtų veto teisę, bent kai problema liečia pačią respubliką.

Pranešimas bus atspausdintas Quebec'o Universiteto Konferencijos medžiagoje. Kai kurie dalykai, kaip pav. valiuos įvedimas, atrodo yra patvirtintas. Yra ir kitų pakeitimų nuo to laiko, kai ši konferencija vyko. Kiti Lietuvos ekonomistai, o gal jau ir pats šio pranešimo autorius, numato kitas ir naujas perspektyvas Lietuvos ir Pabaltijo respublikų gyvenime, gal daug pozityvesnes.

• DĖMESIO:

Norintieji paaukoti "VAGOS" LEIDYKLAI VILNIUJE geresnes spausdinimo priemones, prašomi pranešti "NL" Redakcijai arba Birutei Nagienei. Tai būtų prasminga ir naudinga šventinei dovana!

Mūsų tikslas parduoti pigiau, negu kitos krautuvės.

Importo - eksporto bendrovė ENCHANTE INC. maloniai praneša, kad yra atidariusi savo parduodamų europietinės sistemos video aparatų ir kitų reikmenų taisymo ir naujų dalių skyrių VILNIUJE. Bendrovė užtikrina parūpinimą visų dalių su vienerių metų garantija. Skyriui vadovauja Vidi-mantas Kėkštas, VILNIAUS SPORTO RŪMŲ pramoginių renginių vyriausias garso režisierius.

Taip pat savo krautuvėje turime:

- SONY, PANASONIC,
- HITACHI, SHARP,
- PHILLIPS, FISHER,
- AKAI, SANSUI,
- TOSHIBA, FUSI,
- NEC, GRUNDIG,
- SIEMENS, SANYO,
- J.V.C., I.T.T.

**Will this equipment work if I
move away from Canada?**

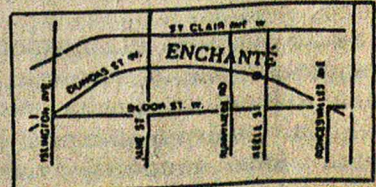

SHARP PRODCUTS FOR SHARP MINDS!

It does if you buy from us !!!

2938 Dundas St W.
(Just west of Keele St.)
769-0631

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Raimondas Kašauskas

SAULELĖ RAUDONA

/Ištrauka iš romano/

/ tęsinys /

Bet naktis vėl nerami: suloja kažkienu, ne Gintalo, šuo, jam pritaria kiti, suvervena Sargis. Už pravirų durų sukukčioja ir balsu pravirksta Stasikė.

- Kas tau, mažėle? - klausia Bronė, pasilenkusi prie dukters lovos. - Bene sapnavai ką?

- Lapė! - klykia mergaitė, neišsblaiviusi iš miego. - Lapė!

- Kokia lapė, Stasele?
- Lapė! Lapė nori įlįsti į trobą!
- Jokios lapės nėra. Duryš uždarytos. Mik, nebesapnuok.

Bronė ilgai stovi prie dukters lovos. Ji prisimena, kaip neseniai lapė viduryje dienos pavogė vištą. Tą atsiti- kimą kelias dienas aptarinėjo visa šeima. Vacys sakėsi žinąs vagilės urvą, ir abu su sesute išsiruosė jos įeškoti prie kriaušio. Jie surado urvą, angoje užkūrė laužą, bet lapė nepasirodė. O štai dabar ji prisiaspnavo Stasikei.

Bronė ir pačiai darėsi neramu: ji tiki sapnais ir atsi- gulusi kvaršina galvą, ką reiškia sapnuoti lapę. Kartą pati yra sapnavusi, ir po to kažkas atsitiko. Kas - gerai nebeprisimena. Kadai iš Pagojaus turėjo parsinešusi sap- nininką, skaitė, tačiau neatsimena, ką reiškia sapnuoti lapę. Gal Adolfas žino? Bet jis užsnūdo. Jau seniai po pusiaunakčio, kadai praėjo keleivinis.

Tačiau šią naktį sugrįžti ramybei į mažąją trobelę nėra lemta. Sargis, kuris verveno arba urzgė, girdėdamas lojant kitus šunis, ūmai pats ima kažką pulti. Puola piktai, pabėgėdamas iš laukus ir vėl sugrįždamas.

Taigi, nėra jokios abejonės, jog žmogus, žvėris, o gal klajoklė nakties dvasia, be paliovos lodanti visos apylin- kės šunis, nepalenks mažos, ant pilko kalno šiuropsančios trobelės.

Tai jaučia jos gyventojai.

Adolfas išsiritas iš lovos, priglunda prie lango, aikimis išsimeigia į sutemas.

- Nieko nematyti? - ataidi iš tamsos baikštus Bronės balsas.

- Nieko, - atsako Adolfas, gremždamas pažasti. Jis mato dūluojant Razmiškę, ilgiau išžiūrėjęs - Gin- talo sodybą, juoduojant mišką anapus geležinkelio. - Nestovėk taip arti prie lango, - prašo Bronė. - Nebijok.

Šunelis kiauksi kieme, kol pagaliau cypdamas pro durų apacią įlenda į kūtę. Artėja žingsniai, laužia pavasario gruodą kitapus trobos. Kažkas ieško durų, pasibeldžia.

- Kas? - klausia Adolfas.
Jo balse virpa nerimas.
- Milicija, - atsiliepia vyriškas balsas. - Atidarykit.
- Ko taip vėlai?
- Reikalas yra. Leisk.

Bronė mato pro langą: prieblandoje šmėsčioja juodi šešėliai. Treksi gruodas, kažkas barkšteli, gal būt sautuvas.

- Jėzau, Adoli, aš bijau, - kužda Bronė.
Adolfas neatsako. Jis atkabina vidaus duris, atšauna išorinį skląstį.
- Kaip pavardė? - Bronė girdi prislopintą vyrišką balsą.
- Birškys, - atsako Adolfas.
- O kas viduje?
- Pati. Vaikai.
- Gerai, Biršky. Apsivilk, kad nesušaltumei. Parodysi kelią.

Tuojau, - sutinka Adolfas.

Kai jis sugrįžta apsvilkti kailinių, užsidėti kepurės, Bronė taip pat rengiasi. Nebejaucia baimės, kuri stingdė visą kūną, kėlė drebulį. Kartu su Adolfu peržengia tro- bos slenkstį.

- Kokio kelio jums reikia? - piktai klausia ji ateivius.
- Į Juodsodę, - atsako nedidelis pečiuitas vyras, apsi- vilkęs puspalciumi. Prieblandoje juoduoja barzda.

- Antai Juodsodė, - mosteli ranka Bronė į šiaurę. - Ir eikit. Ko žmones gąsdinat?

Tačiau barzdotas neatsako.
- Ir aš eisiu, - sako Bronė. - Ir aš!
- Eik namo, Gintalien, - liepia kitas ateivis, kurio balsas jai pasirodo pažįstamas, - Tavo Birškiui nieko neatsitiks.

Šmėsteli prieblandoje kalbančiojo veidas, kai jis ir kiti ateiviai, patraukia paskui Adolfą ir barzdotąjį į pakalnę.

"Palubinskiukas, - dingteli Bronėi. - Į šokius pas Zuza- ną atėidavo... Miškiniai!"

Jie pranyksta pakalnėje, nė žingsnių nebegirdėti. Nebežinodama ko stvertis, Bronė sugrįžta į trobą, pasisukalioja, ir jai topteli: "Ar tiktai ne pas Raubutą eina?"

Išslenka į lauką, apsidairydama leidžiasi pakalnėn. Štabteli, pasiklauso: tylu tylu, nė šunys neloja. Spaudžia šaltukas, padangėj žybsi žvaigždės.

"Adolfui gal nedarys nieko... Sakėsi ant geležkelio juos kartą sutikęs, tai tik užsirūkyt paprašė. Irgi apsimetę milicinikais... Bet Raubutui... Ką jam galėtų daryti? Juk jis neblogas žmogus, tik dirba savo darbą. Jei ne jis - kitas bus... Viespatie, panele švenčiausioji, atitolink šią naktį nelaimę..."

Džiugų pusėje pasigirsta traukinio bildėjimas. Iš miško išneria garvežys, ilgu spindulių pluoštu skrosdamas balzga- ną naktį, šviečia vagonų langai, - keleivinis.

Bronė su viltimi žvelgia į praleikiantį traukinį tarsi lauktu, kad jis nubaidys nelaimę. Bet šis tik ūkteli prie- šais Gintaučių stotelę, nutrinks tolyn.

Pasidairydama į savo trobą, ji leidžiasi į pakalnę, pa- lengva artėdama prie Razmos sodybos. Iš tamsos išneria juodas kamuoliukas, puola prie kojų.

- Sargi, - šnibzda Bronė, pasilenkusi ir glostydama šuni, kad šis nepradėtų loti. - Ir tu, nabagėli, bijai.

Juodi sodybos medžiai, žiūrint iš daubos, atrodo iškilę ligi pat žvaigždėto dangaus. Tylu. Bet ūmai sodybo- je pykšteli keletas šūvių, ir šunys vėl pašėlsta loti visose pusėse.

Saulė kasdien vis aukščiau kopina į pietus, vis karščiau liepsnoja, ir žemė šviesėja tartum balinama drobė. Bronė sodina krūmelius, kurių prisikasė buvusioje Razmos sody- boje. Kai nutirpo sniegas, ji pamatė, kaip nyku aplinkui: neauga joks medelis, visi pašaliai apkreikti žabarais, šiukšlėmis, kieme mėšlai maišosi su purvu, vai- 4 psl.

kai kukoja ant pamato toje pusėje, iš kurios nepučia vė- jas. Kas žino, kiek jie čia gyvens, bet šiomet, ko gero, nebeišsikraustys, tad Bronė taip uoliai gražina savo namų aplinką.

Ji pažvelgia į langą, kuriame boluoja prisispaudę prie stiklo Stasikės ir Kęstucio veidai, ir nusiųsypso vaikams. Akimis užkliudo Adolfą, kuris tašo kuolą, ir matė: jos žmogui yra negerai. Antai, įkirto į kaladę kirvi, išsitrau- kia suglamžytą "Parašutisto" pakelį, užsirūko. Žvilgsnis klajoja po laukus, užtvindytus saulės, skambancieris nuo pempijų klyksmo, vyturių čirenimo, stabteli prie aprūkuso kamino, kuris beliko supleskėjusios Razmos trobos vietoje. Greitai užtraukia kelis dūmus, kaktoje švingiuoja ir išsi- lygina raukšlės, lūpos kruta, tartum snekėtusi pats su savimi.

Ir Bronėi vis stovi prieš akis juodas it pamėklė Raz- mos kaminas, nors į jį ir nežiūri. Troba, baisiai liepsno- dama ir traskėdama, sudegė aną nelemtą naktį. Gerai, kad nebuvo vėjo, būtų supleskėję ir kiti trobesiai, ir kūtė su karvėmis. Sudegė ir visa Raubuto šeima, tiktai vy- riausias sūnus išsoko pro langą ir pabėgo. Visus Raubutus gražiai palaidojo Juosodėje, nors, tiesą sakant, ir laidoti nebebuvo ko. Adolfas sutraukia cigaretę, piktai numeta, sutrempia medpadžiu nuorūką, įnirtęs vėl tašo kuolą - skiedros skraido po kiemą, o lūpos be perstojo kruta: vis snekasi pats su savimi.

"Pats nežinau, ko mes apsigyvenome toje skylėje, - sakytumėi girdi Bronėi juo neįstartus žodžius. - Kai tiktai išėjome iš Gintalo, reikėjo mauti į Klaipėdos kraštą arba šiaip - kur akys veda. Nebūtume susilaukę tokios nelaimės!"

- "Reikėjo, Adoli, reikėjo" - pritaria Bronė.

- "Tai tu vis sakydavi: kaip paliksim gimtąją pusę? Šit džiaukimės dabar!"

- "Bet juk aš neprieštaravau, kai snekėdavome apie kraustymąsi. Tai tu pats sakei: kaip nors sulauksime pavasario - ir danginsimės. Ar ne tavo žodžiai? O paskui užsimiršai."

- "Kaip tyčia, buvau ketinęs prašyti viršininką atostogų ir važiuoti į Klaipėdą apsižiūrėti vietos. Ir nespėjau."

- "Ką dabar padarysi, Adoli, - guodžia vyrą. - Juk nieko nebeįpakeisi."

- "Kad nors tą naktį nebūčiau namie buvęs! - kremtasi

NUOSTABIJOI ISPANIJA

V. A. Jonynas

(Turisto akimis)

5.

Gidas perspėja, kad ši diena bus mums varginga, nes turėsime apskrieti nemažą ratą. Sekantis sustojimas - šventa vieta ispanams, nes nuo jos viskas prasidėjo. Bū- tent - pasipriešinimas netikėliams ir Ispanijos atkariavi- mas. Skaistus rytas, ir šiose vietose tai neįprasta, nes kalnams sustabdant debesis nuo jūros, jie prakiūra. Kas antra diena lyja. Tada braukti išilgai laukų, apsodintų kukurūzais ir Briuselio kopūstais, gerokai nuobodu. Šian- dienai važiuoti ilgom medžių alėjom tikras piknikas. Cova- dongos Mergelės Švenčiausios šventovė yra labai gražioje vietoje. Yra grota didžiulio kalno pakriūtėje: ten įvyko Apsireiškimas ir yra bažnyčia, užkarta ant smailo, kaip kūgis, kalno viršūnės. Statyta jinaš šio šimtmečio pradžio- je, išlaikant romaniskąjį stilių, nes beveik visos maldinin- kų statytos bažnyčios yra to stiliaus. Bet ji aiškiai neori- ginali. Tačiau lengvutė, grakšti, kaip žaisliukinė. Ir jau tuo pačiu miela, nes nėra joje noro pritrėkšti, apstulbin- ti, kokių paprastai pasižymi užkerėblinti ant kalvų, mau- zoliejinių tipo pastatai - Sacré Coeur Oratoir St. Joseph.

Oviedo mieste mus patalpina perstatytame buvusiamė našlaityne, statytame 18-tame šimtmečiuje, turinčiame, nuosavą koplyčią, kur dabar vyksta koncertai. Toki skoni- ngą viešbutį matau savo gyvenime pirmą kartą. Pasiro- do, ta kompanija turi visą eilę tokių liuksusinių viešbučių, kokius matai vien filmuose, bet ji nesiveržia į Amerikos rinką. Jai pakanka Ispanijos, Italijos, Austrijos, Prancū- zijos. Šiaip mums miestą aprodo vien pro autobuso langą. Tačiau mes ir mūsų nauji prieteliai - du amerikiečiai bibliotekininkai ir viena kanadietė iš Toronto, jau esame apžiūrėję katedrą. Iš lauko ji didinga, bet viduj niūri. Šoniniai altoriai paprasčiausiai klaiūs. Stačiai užlieti sunauksiu, plaukioja auksuose lyg "pončkos" taukuose.

Beto, viduje, ta bažnyčia kažkaip apskretus, prarū- gus dievai žino kuo, taip kad Monika užsikosti, ir mes sprunkam lauk. Ispanijoje pastebėjome, kad daugelyje vietų bažnyčias remontuoja ir valo iš lauko nuo šudžių ir kitko. Turėtų medikai susirūpinti ir jų valymu iš vidaus.

Prisėdam valandėlei miesto parkelyje. Kai pro jį va- žiavom, čia vyko, matėme, kažkoks sachmatų turnyras ar simulanetas. Dabar jis pasibaigęs ir aiškiai artėja Pa- seo, gatvių "šlifavimo" metas. Montrealyje už jokus pinigų nežiūrėtumėm praevių minios. Ypatinai vasarą, kada močiutės, kaip banginiai, nesidrovi stipenti, pasirė- džiusios bikini parėdais. Čia kitaip. Dar kartą pasitvirtina, kad ispanai "rimti" žmonės, turintys skonį ir nuovoką. Vienas dalykas krenta į akis, tai jų pomėgis išdabinti vaikus, ypatingai mergytes. Atrodytų, kad feministinis sąjūdis nėra jų užkrėtęs "pažangiomis" mintimis. Kitas dalykas, nemaziau nelauktas, tai tautinių rūbų dėvėjimas. Matėm jų Oviedo "fiestoj", bet taip pat vėliau, pervaziuo- dami ir vieną Anadaluzijos miestelį. Tik pasirėdė jais ne kokie folkloriniai ansambliai, bet paprastos šeimos. Prieš eidamos linksmintis mugėje, suktis karuselėj, ar ulioti restorane. Tai kažkaip nelaukta. Pagaliau, dar vienas dalykas režia akį. Minoje - vien baltieji. Nėra nei juodukų, nei geltondužių. Įpratus į rasių kratinį Mont- realyje, net nejauku nuo tos grynybės.

Vėl gidas mus išpėjo, kad ir šios dienos etapas bus ilgas. Kad pravažiuosim Asturiją, įvažiuosim Galicijon ir tik pavakareję pasiekimė Santiago de Compostela, vidur- amžių maldininkų kelionės tikslą. O mums kas: autobusas patogus, mes nepavargę, soferis supratlyvas, žino, kad už 90 minučių garbingo amažiaus žmonės turi pasilengvinti.

Diena graži, bet saulė niekaip neprasimuša, neiširp- do rūko draiskanų, neatindengia mums Picos de Europa snieguotų viršūnių. Dėl tų ūkanų mes kartais važiuojam per fantastišką peizažą. Juo labiau, kad dažnai privaziuo- jame upių žiotis, deltas. Oras tada reto skaidrumo, vis- kas tiesiog švyti, žerį. Atoslūgio apnuogintuose smėly- nuose kapstosi vaikščiai. Tikriausiai renka geldeles. Stebėtina! maža paukščių, net žuvėdrių, nekaltant apie tuos pyplelius paukštukus, panašius į mūsų kieleles, kurių tiek daug būna Cape Code. Sakoma, Galicija pri-

Adolfas. - Kad būčiau išėjęs prie geležkelio. Bet tartum laukiau bėdos!"

- "Niekad žmogus nežinau savo likimo, Adoli. Jei žino- tum, kad parvinsi, galėtum atsisėsti. Stasikė tą naktį sapnavo lapę..."

Tai ne vien Bronėi dingojasi - jie iš tiesų taip yra šnekėjusi ne kartą, naktimis, kai Adolfui nereikėdavo eiti į tarnybą. Jūdviejų snekos vis, kaip prasidėdavo, taip ir baigdavosi - nė vienas negalėdavo sugalvoti jokios išeities. Adolfas tarsi nebeketino niekur kraustyti, tarsi ši vieta, kur atsitiko nelaimė, būtų jį pririšusi. Krimtosi be perstojo, aimanavo, kad viskas galėjo įvykti kitaip, bet nė piršto nepajudino.

Keletą naktų po anos, baisiosios, jis gulėjo nesumerk- damas akių, neištardamas žodžio, tiktai kartais pakelda- mas galvą, išiklausydamas. Po to įvykio Stulpinų kaime ir visoje Juodsodės apylinkėje naktimis būdavo tylu, nė šunys nebelojo. Bronė taip pat negalėdavo užmigti, jaus- dama, kaip šalia kamuojasi Adolfas. Ne vien jo buvo gaila, ne vien pačios ausyse tebeaidėjo šūviai, akyse tebe- siplakė raudonos šiuropsios liepsnos, bet buvo gaila ir nužu- dytų Raubutų.

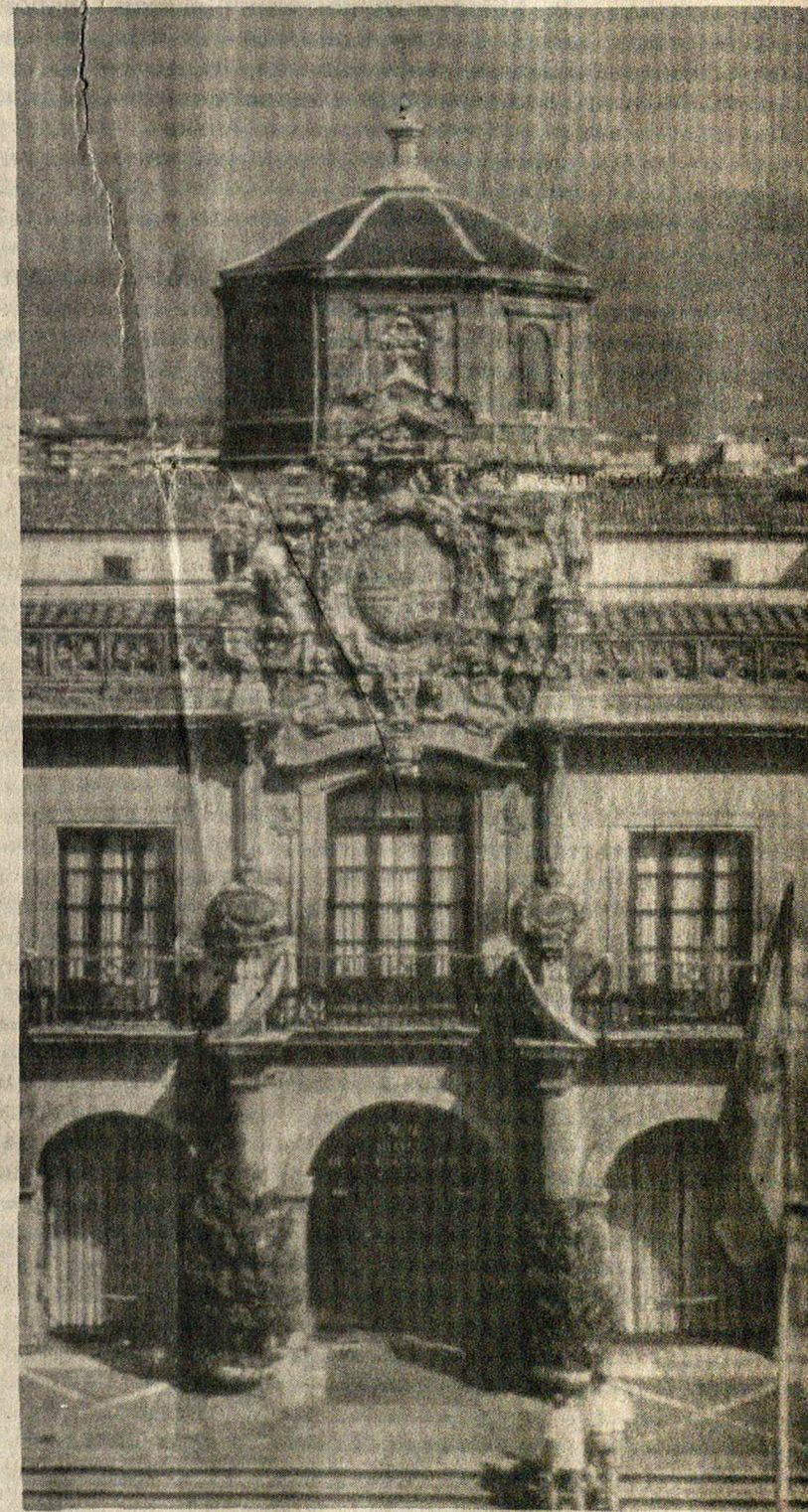
Tačiau Adolfui sunku buvo išverti vienam, ir jis palengva papsakojo jai, kaip viskas buvo.

O buvo taip. Nakties svečiai, kurie jau buvo apsilankę pas Gintalą ir jį primušę, nusivedė Birškį į Razmiškę. Prie sodo eglių sustoję ir liepe, kad Adolfas pasibledų ir pasiprašytų leidžiamas. Esą susirgęs vaikas, ir jam reikia arklio. O kai Raubutas atidarysias duris, tuomet jie eisį patys. Mat kolektyvo pirmininkas turis ginklą ir gališ sauti, o jie kraujo nenori. Jiems tereikia su juo šiaip pasišnekėti. Kai jie pasišalinsią iš sodybos, galėsias eiti sau ir jis, tiktai ligi ryto kad nė kojos iš namų nekeltų.

Adolfas norėjęs jų prašyti: "Vyrai, nedarykit Raubu- tui nieko. Jis toks geras žmogus, nė vienam nepadarė blogo. Kas iš to, jeigu jo nepasigailėsite?"

O Raubutui norėjęs surikti: "Žmogau, jei gali, tai gel- bėkis, bėk. O jei negali, tai prašykis dovanojamas. Gal pagailės".

/nukelta į 5 psl...../

Hotel De La Reconquista Oviedo

menanti savo vietovaizdžiais ir žmonių būdu, Prancūzi- jos Bretaniją. Iš tiesų, ten kur pasimato bangų mūša į kranto uolas, yra kažkas panašaus. Panaši galbūt ji ir tro- besiais, bei skurdu. Gidas aiškina, kad šio krašto nelaim- ė eanti toji, jog ūkiai be galo maži. Taip subyrėję į trupinius, kad žmonėm neįmanoma pragyventi. Užtat nuolat nesantaikos. Užtat ir tiek miško gaisrų, nes ji padega žmonės. Mat, degėsių plotelius jau galima naudo- ti kaip dirbamą žemę.

Ispanai nejaucia pagarbos Galicijos gyventojams. Jie maždaug kaip Kanadoj "newfies". Pasirodo, ne nuo šian- dien jie laikomi keistuoliais. Dar kraugeriai romėnai, prietarīgi kaip kažkas ir tamsūs, nuolat spėja ateiti iš paukščių lėkimo ir vištų vidurių, ir tie, sakoma, bijoje niūrių šio kampelio gyventojų. Juo labiau, kad buvo tiki- ma, kad su šiuo iškyšuliu pasibaigiantis žemės blynas, "Finiš terrae". Kažkur ten už horizonto - praraja. Galici- jos žmonės ir buvo laikomi savotiškais. Tik vieną kny- gelį aptikau kažką panašesnio į lietuvišką jauseną:

"Galicija skurdi ir pertekusi vaikais. Ji nepajėgia jų išmaitinti. Kai jam sueina dešimt metų, kaimietukas iš- keliauja iš savo sodžiaus, nešdamasis savo krepšelyje duonos žiauburę, naujų klumpių porą ir motinos palaimi- nimą. Guvus ir stiprus, nepaprastai darbštus, negeriantis, ir taupus, galicijietis keliauja į turtingesnes provincijas, nesibaимindamas jokio darbo, nežiūrint, kaip jis būtų nedėkingas ir sunkus". (bus daugiau).

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

/.....atkelta iš 4 psl./ SAULELĖ RAUDONA

Tačiau kalbėjęs ir daręs viską taip, kaip jam buvo liepta. Tartum kažkas būtų atėmęs protą ir valią. Tiktai išgirdęs šūvius atsigodė.

Adolfas baigia tasyti kuolą, įkerta į kaladę kirvį ir vėl užsirūko.

- Jei neatšals, bus ankstyvas pavasaris, - sako Bronė, norėdama prakalbinti Adolfą, žvelgiantį tuščiomis akimis kažin kur, nematantį Kestučio, kuris, prilaikomas Stasiškės, spokso į jį pro langą. - Žolė kalasi... Greitai galės laukus arti.

- Tegu aria, - piktai atsiliepia Adolfas. - Kam reikia - tegu. O aš rytoj eisiu pas viršininką prašyti atostogų - ir važiuoju. Gana mums čia sėdėti. Prisisėdėjome!

"Ačiū dievui, - kužda mintyse Bronė, žiūrėdama, kaip ir Adolfas, į geležinkelio pylimą, kurio šlaitai svyla, uždegti garvežio žiežirbų. - Jei tiktai vėl nepakeis žodžio!"

Bronė apsidžiaugia: tas pats gelžkelietis, su kuriuo ji sušneko rytą, beidama į Džiugus, šlavinėjo pervažą. Jis gerai pažinojo Adolfą: apėjęs savo ruožą, šis užsukdavo paplepėti, žiemą - pasišildyti sargo trobelėje. Grįždami iš Džiugų, jie ir abu čia apsidavė. Taigi, jis Bronėi atrodo saviškis, nors pavardės gerai neatsimena: lyg Šimkus, lyg Venckus.

Tas žmogus ne šiandien sužinojo jos bėdą: kitą dieną, kai Adolfas negrįžo iš darbo, Bronė visų pirma atbėgo jo ieškoti prie pervažos. Ši rytą, kai keliavo į Džiugus, pasiteiravo pats, ar negirdėjusi ko apie Adolfą.

Ji jau žinojo, kad Adolfas suimtas. Apie tai išgirdo Juodsodėje, kur buvo nubėgusi vakar. Bėgdama užsuko pas seserį - gal Bagužas eis kartu, jai vienai baugu. Tačiau Bagužas sakė neturįs laiko ir nesileido į kalbas. Tiktai vėliau Bronėi dingtelėjo: Bagužas buvo atsargus, nenorėjo, kad ant jo paties kristų koksai šešėlis, dėl to vengė kartu rodytis Juodsodėje.

Bronė papasakojo gelžkeliečiui, kaip jai atrodė, vieninteliui žmogui, kuriam rūpejo jos nelaimė, ką kalbėjusi Juodsodėje su Kojeliu.

- Birškio pas mus nėra, - atsakė Kcjelis, kai Bronė ašarodama išdėstė savo bėdą. - Mes paėmėm, bet Juodsodėje nelaikom.

- O kur jis? Pasakyk, Kazeli, - pavadino jį gražiu vardu.

- Džiuguose.

- Kaip jį pamatyti, ar nežinai?

- Pamatyti jo nebepamatysi. Viskas.

- Ak, dieve brangus, ką gi jis, vargšelis, padarė? Už ką paėmė?

- Už ką? O kas banditus atvedė pas Raubutą?

- Jis ne savo noru...

- Kas žino. Jei nenorėjo, tai ko vėlė? O tu, Gintalien, dėkok dievui, kad nesį jo pati. Išsildėtum su vaikais iš paskos.

Šitai pasakęs Kojelis apsisuko ir nuėjo, palikęs ją Juodsodės aikštėje.

"Nesį jo pati, - kartojo mintyse Kojelio žodžius. - Teisybė, mes nesusrasė."

Apie tai papasakojo rytą gelžkeliečiui. Bet ne apie viską, ką patyrė Juodsodėje.

Ji jau ėjo per aikštę, tartum nežnodama kur, nesidairydama į šalis.

- Sveika, - išgirdo pažįstamą balsą ir krūptelėjo: priešais stovėjo Zuzana. - Ko tokia sisirūpinusi?

Bronė pažvelgė į ją išplėstomis akimis ir nežinojo, ką sakyti.

- Girdėjau, našle likai, - tarė Zuzana, verte verdama ją negailestingai, pašaipiu žvilgsniu.

- Taigi, - nenoromis išspaudė Bronė.

- Tai kur iškeliavo Birškys?

- Nežinau.

- Gal į Klaipėdos kraštą? - šaipėsi Zuzana. - Visa amžių šnekėjo - ir išdumė. O tave paliko!

Bronė su skaudžia nuostaba pasižiūrėjo į Zuzaną ir, nebeįsakydama daugiau jos klausyts, nusigrėžė.

- Ei tu, - šuktelėjo iš pasos Zuzana. - Gal jis į mišką išėjo? pas draugus?!

Bronėi sugėlė širdį, akis užtvno ašaros. Išėjusi į vieškelį, ji prisiminė Zuzanos žodžius ir paklausė pati save: į mišką? Pas draugus? Taip Zuzana pasakė. Gal ir ji žinojo, kad buvo susitikęs su ais ant gelžkelio. Gal ir toji dar ikišo trigraši?!

O dabar ji sustoja prie pervažos ir sako tam žmogui - Šimkui ar Venckui - pavargusiu balsu:

- Tai pareinu.

Gelžkelietis neatsiliepia, repakelia akių, tiktai šluoja pervažą, keldamas dulkes, krios sukiojasi paraudusiam vakaro ore, kutena gerkle.

- Niekur nepriėjau, nieko nesužinojau, - atsidūsta Bronė. - Nebėr ir viskas.

- Taigi, - sako gelžkelietis.

Nušlavęs vieną pervažos usę, pereina į kitą.

- Nebėr žmogaus, - vėl atsidūsta Bronė.

- Šiais laikais tai ne najiena, - sako gelžkelietis.

- Jei tą naktį nebūt buvęs namie...

- Ką žmogus gali žinti, kas jo laukia, - atsidūsta pervažos sargas.

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĖS IŠSIZA-
DA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI
Dr. G. Valančius

• VILNIUJE yra atidaryta menedžerių mokykla AITVA-RAS. Joje paruošiami įvairių lygių vadovai šiuolaikiniam gamybos organizavimui ir vadovavimo metodams.

Praktikos darbai vyksta poilsio bazėje prie Kauno Marių. Klausytojai, kurie sėkmingai baigia paruošiamąjį 10 dienų kursą, gali tęsti mokslą mokykloje, kurioje dėstys užsienio mokyklų menedžmento specialistai. Bus suteiktos galimybės stažuotis užsienyje.

• VIEKŠNIUOSE pagaliau galima viešai prisiminti 3 garsius ir nusipelnusius Lietuvai brolius - literatūros ir krašto istoriką Mykolą, bibliografą Vaclovą ir matematiką Viktorą. Senesnio amžiaus viekšniškiai su dėkingumu prisimena ir jų tėvą gydytoją Antaną Biržišką, kuris palaidotas Viekšnių kapinėse.

Po 45 metų tylos, mokytojo A. Gedvilo ir jo talkininkų rūpesčiu, atidaryta Biržiškų paroda. Tikimasi, kad ji bus perkelta į Viekšniuose tebestovintį namą, kuriame Biržiškos gyveno.

Karo metu broliai Biržiškos pasitraukė į Vakarų ir iki savo gyvenimo pabaigos dirbo mokslinius darbus.

• Laimėjo prizą Japonijoje lietuvis fotomenininkas A. KAIRYS. Jis dalyvavo 49-tojoje tarptautinėje parodoje. Į šią parodą buvo atsiųsta 10½ tūkstančio nuotraukų, iš kurių jūrų komisija atrinko tiktai 130. A. Kairiui prizas teko už meninę nuotrauką "Rasos šventė".

• VILNIUJE atidaryta pirmoji Lietuvoje sekmadieninė Taras Ševčenko Ukrainiečių Mokykla. Ją įkūrė Lietuvoje gyvenantys ukrainiečiai, trokštantys, kad jų vaikai nepamirštų gimtosios kalbos, tradicijų ir kultūros.

• ROZALIME, Pakruojo raj. jau keletas mėnesių kaip surastas pokario metais nugriautas paminklas, kuris buvo pastatytas 1928 m. Lietuvos Nepriklausomybės 10-mečiui paminėti. Dalys to paminklo riogso dabar prie kapinių. "GK" rašoma, kad rozalimiečiai karčiai juokauja, sakydami, jog valdžia dabar galėtų pasirūpinti ir šio paminklo

Bronė žino, kad tas žmogus jai niekieno nepadės, bet vis dar stovi. Ak, ji yra labai pavargusi, o kelias iki namų, kur laukia ir nesulaukia vaikai, atrodo labai tolimas. Kas ją išklausys? Kas atjaus?

Anapus Džiugų keliasį didelis pilkas debesis, raudona, plėnimis apsitraukusi saulė skęsta į jį, prieblanda gaubstosi kalvos, tiktai viršūnės ir į tolį besiraitanti vieškelio juosta baltuoja.

Ji prisimena, kaip klaidžiojo Džiuguose, iškodama Adolfo pėdsakų. Kažkas jai patarė nueiti pas advokatą. Advokatas, pagyvenęs, zilstelėjęs vyras, atidžiai ją išklausė, reikšmingai pažvelgė į akis ir pasakė, kad tokiu reikalu niekuo negali padėti. Ūmai miestas jai pasirodė nebeįsakyamas, bet keista nuojauta atvedė prie balto, greta milicijos stūksančio mūro. Bronė apsisėjo kitoje gatvės pusėje ir išsižiūrėjo į užuolaidomis uždangstytus, negyvus to mūro langus, duris, pro kurias niekas nevaikščiojo: tikriausiai namas turėjo kitą įėjimą. Bet nepažįstamas žmogus, matyt, Džiugų gyventojas, stabtelėjo ir pakūždėjo jai į ausį:

- Moterėle, ilgai čia nespoksok. Išives į vidų, ir nebeišiesi.

Ji ketino kažko paklausti praeivi, bet šis greit pasišalino ir atsigrėžęs keistai šypstelėjo.

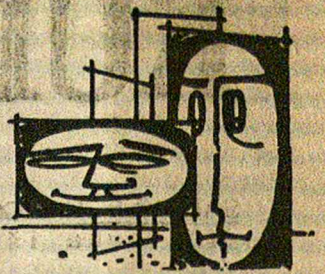
Prisiminė Razmas. Kas taip atidžiai išklausys, tokiais gražiais žodžiais paguos, kaip ponis Razmienė? Kas taip išmintingai patars, kaip Razma, tasai galvotas, banke

SIUNČIU ĮVAIRIUS

ir pagal lietuviškus receptus vaistus į Lietuvą.

Dabar galima pas mane užsiprenumeruoti Lietuvoje leidžiamą, gausiai iliustruotą dvisavaitinį žurnalą "Svyturys", kurio metinė prenumerata oro paštu yra \$42.- metams. Kreipkitės į: Liudą Stankevičių, 1053 Albalen Cr., Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7. Tel.: (514)-669-8834.

KREIVI VEIDRODŽIAI

Minint šiais metais KRIMINALINĖS MOLOTOV' O - RIBBENTROP' O SUTARTIES 50-metį rugpjūčio mėn. 23 d. KALNŲ PARKE, VILNIUJE, matėsi ir toks plakatas. Nuotr. Andriaus Andriulevičiaus

atstatymu, sutelkti tam reikalui žmoniu, nes nuo rugsėjo mėn. 18 d. miestelio gyventojams nebetenka gaišti eilėse prieš mėsos ir dešrų. Šių produktų normos dabar galima tam tikromis valandomis nusipirkti pirmadieniais - lengvatiniams (turbūt, moterims su mažais vaikais, ligonims ar vyresnio amžiaus žmonėms? O gal dirbantiems specialiose įmonėse?), trečiadienį - pensininkams, penktadienį - dirbantiesiems.

• PUNSKO bažnyčioje Lietuvos Kompozitorių Sąjunga spalio mėn. 15 d. surengė koncertą. Dalyvavo vargonininkas B. Vasiliauskas, smuikininkas P. Juodrašius, dainininkė R. Maciūtė, muzikologai Ž. Ramoškaitė ir prof. Vytautas Landsbergis.

tarnaujantis, visokius reikalus išmanantis žmogus? Juk negali būti, kad pakliuvus į bėdą, tau nebeliktų jokios išeities, kad niekas negalėtų duoti patarimo.

Tykyje gatvelėje netoli ežero surado dailių medinių namą, kurio vieną pusę nuomojo buvę Gintalų kaimynai. Namo savininkė, užklausta apie Razmą, įtartinai nužvelgė Bronę ir trumpai atsakė:

- Jie čia nebegyvena.

- Ar išsikėlė?

Moteris nužvelgė Bronę dar sykį ir, matyt, pagailėjusi paklausė:

- O pati kas busi?

- Aš? Kaimynė. Stulpinuose netoliese vieni kitų gyvenome. Gerai pasižinojome.

- Išsikėlė, - karčiai šypstelėjo šeimininkė.

- Kur?

- Į šaltus kraštus.

Bronė palingavo galva ir, akimirka pastovėjusi prie užtrenktų durų, nukulniavo žvyruotu takeliu prie vartelių.

Ne, ji nebeįsakydama apie tai pasakoti pervažos sargui, kuris žino, ji žino, niekuo nepadės. Ir jėgų nebeturi.

Nuo Džiugų pusės tarp stacių, eglaitėmis apodintų skardžių pasirodo traukinys. Gelžkelietis nuleidžia pervažos buomas ir, kaip ir andai Adolfas, praleisdamas sąstatą, iškelia susuktą vėliavėlę. Drebindamas žemę, sukdamas vėjo ir dulkių suorus, traukinys nudunda. Garvežys švilpteli toli, anapus Stulpinų miško.

Vieškelyje pasirodo Norvaišų gimnazistas.

- Labas vakaras, - sako mandagiai, kaip ir tinka gimnazistui, eidamas per pervažą.

- Tai eisiu ir aš, - sako Bronė, žvelgdama į baltą, prieblandos gaubiamą kelią. - Ačiū tamstai už gerą žodį.

- Kad niekuo negalėjau padėti, - teisinasi gelžkelietis.

- O kas daug gali žmogui bėdoje padėti? - klausia Bronė. - Tiktai pats sau. Sudie.

- Sudie, - atsako pervažos sargas, pakeldamas buomą.

ORGANIZUOJU KELIONES:

1. Į stebuklingą Šv. M. Marijos apsiireiškimo vietą Meždugorėje, Jugoslavijoje nuo 1990 m gegužės 10-19, kaina \$ 1599.
 2. Į Dainų ir Šokių šventę Vilniuje nuo 1990 m. liepos 2-15 d. kaina \$ 2550.
- * Skrisimė su KLM (Montreal-Amsterdam-Maskva-Vilnius - Leningradas) lėktuvu;
 - * Vienas žmogus gali vežti 75 kg. bagažo.
 - * Užsirašiusiems 120 dienų prieš išvykimą - \$50 nuolaida ir nemokamas bilietas į vieną šventės koncertą.
- Parūpinu:
- * Lėktuvo bilietus individualiai kelionei į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis.
 - * Reikiamai datai bilietus į Kanadą, atvykstantiems iš Lietuvos.
 - * Dokumentus kelionei į Lietuvą arba atvykstantiems giminiams iš Lietuvos.

Kelionės organizuojamos per:

exotik
tours

istaigą, turinčią Ontario ir Québec valdžios licenzijas.

L. Stankevičius,
1053 Cr. Albalen,
Duvernay, Laval, Qué.
Canada H7G 4K7,
Tel: (514) 669-8834

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 623-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GAI GERTI - TAVO REIKALAS.
JEIGU NĖRI NUSTOTI - MŪSŪ!

Ateik į lietuvi A.A. (Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kas antrą trečiadienį, 772 George St. La Salle, Que. 8 val. vakare.

ARA SKAMBINK MUMS:

Juozai S.: 631-684 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Dainiai L.: 768-9604;

VIENO LIETUVIO LIKIMAS

Sių metų spalio mėn. 24 d., Toronte, netoli High Park, dauboje buvo rasti Alio Brazio-Brazaičio palaikai.

Velionis buvo vyresnio amžiaus, Alzheimerio liga sirgęs, dingęs nuo š.m.liepos mėn. 7 dienos ryto.

Jam nesugrįžus namo, buvo pranešta policijai ir tik po 3½ mėnesio, visai atsitiktinai, bežaidžiantys vaikai užtiko parke Brazio lavoną.

A.a. Alis Brazys - Brazaitis buvo kilęs iš Prienų apylinkės. Ten ir mokėsi. Tarnavo policijoje įvairiose pareigose.

1948 m. atvyko į Kanadą - Winnipeg'ą, o vėliau atsikėlė į Toronto miestą. Dirbo įvairius darbus ir su partneriu-dalininku atidarė restoraną.

Dėl savo ramaus, nuoširdaus, draugiško būdo buvo visų mėgiamas. Kaip susipratęs lietuvis patriotas, rėmė tautinę lietuvišką veiklą, o ypač "Nepriklausomos Lietuvos" laikraščio leidimą.

Giminėms ir draugams, esantiems okupuotoje Lietuvoje ir kitur, reiškiamu nuoširdžiai užuojautą, o Aliui tegul būna lengva Kanados žemelė Lietuvių Šv.Jono Kapinės, Missis-sauga, Ont. P.

SKULPTORIAUS JOKUBO DAGIO PELENAI GRĮŽO TĖVYNĖN

Neseniai, dar š.m. birželio mėnesio pabaigoje, lankantis pas jį iš Lietuvos jo sūnui inž. Leopoldui ir skulptoriaus dukrai Emilijai teko pasikalbėti ir pajaukauti. Tą saulėtą, gražią birželio mėnesio dieną Jokubas su savo sūnumi prie savo gyvenamo namo darė savo paskutiniųjų skulptūrų nuotraukas. Ta proga ir aš padariau keletą jų. Skulptorius Jokubas ir jo žmona Lois buvo ilgus metus mano kaimynai. Tai buvo mano paskutinis pasikalbėjimas su kaimynu Dagiu.

Kelios Biografinės Žinios

Jokubas Dagys gimė 1905 m. gruodžio mėn. 16 d. Slapsčių kaime, Biržų apskrityje. Tėvas Jokubas, motina Katrė Krisiukienaitė turėjo didelę šeimą. Buvo 6 berniukai ir 6 mer-

gaitės. Jokubėlis buvo ant-tras vaikas. Ne visi vaikai sulaukė jaunystės.

Skulptoriaus proseneliai buvo baudžiauninkai. Seneliai buvo jau laisvi ūkininkai. Taip pat ir Jokubo tėvai buvo ūkininkai. Jie savo darbštumu ir sunkiu darbu ūkį padarė pelningu. Savo ūkio produktus veždavo į Rygą ir ten juos pardudavo.

Slapsčių kaime gyveno ir daugiau Dagių šeimų. Kad atskirtų vieną šeimą nuo kitos, joms būdavo suteikiamas "herbas". Jokubo šeima gavo priedą prie pavardės - "Laukų Dagys".

Mažasis Dagiukas pradinę mokslių, eidamas piemenuko pareigas, gavo iš savo tėvo, kuris buvo lankęs rusišką mokyklą. Tėvas buvo griežtas, bet rūpestingas. Dažnai tėvo grubūs pirštai pasukdavo Jokubėlio ausį už daugybės lentelės suklydimus...

Biržų mokyklą Jokubėlis pradėjo lankyti būdamas 12 metų amžiaus. Nuo to laiko jam prasidėjo naujas gyvenimas. Esant trečioje klasėje, paaiškos pamokos metu, mokiniams buvo duota laisva tema ką nors nupaišyti iš atminties. Jokubas nupaišė aplūžusią trobelę pamiškėje. Tas jo piešinėlis po keletos dienų buvo iškabintas mokyklos lentoje. Tada jaunas Jokubėlis pasijuto jau esąs "dailininkas".

Jokubas baigė gimnaziją 1927 m. ir įstojo į Kauno Meno Mokyklą, kurią baigė 1932 metais. Pradžioje buvo pasirinkęs tapybą, vėliau, dėl susidėjusių mokykloje sąlygų, perėjo į skulptūros skyrių, kuriame dėstė žinomas skulptorius prof. J. Zikaras.

Jokubas Dagys žinojo, kad jo pasirinkta profesija nebus pelninga. Jis ją pasirinko iš pašaukimo ir meilės menui.

Baigęs studijas, Jokubas pradėjo dirbti paišybos mokytoju Raseinių gimnazijoje. Ten mokytojadamas, sukūrė šeimą. Laisvu laiku nuo darbo gimnazijoje Jokubas pradėjo kurdavo savo kūrinius iš gipso, molio, granito, cemento, vario; medžio dar nebuvo gerai įvertinęs. Nors medžio skulptūra tai vienas iš seniausių meno šakų, bet kažkodėl Lietuvoje ne visi jauni skulptoriai nuo medžio pradėdavo, taip ir būsimasis mūsų skulptorius Jokubas Dagys.

Skulptorius Jokubas Dagys su žmona Lois švenčia savo 80-tąjį gimtadienį Toronte, 1985 m.

Nuotraukos St. Varankos

Jokubas priklausė Lietuvos Dailininkų Sąjungai. Buvo suruošęs keletą savo kūrinių parodų. Pirmąją Kaune 1938 m., vėliau Latvijoje ir Estijoje.

Gyvenimo Audros

Išliepsnojęs Antrasis Pasaulinis karas suardė daugelio žmonių, šeimų ir valstybių gyvenimą. Šeimos tapo likimo išskirtos. Vyrų, žmonių, vaikų ir artimieji žuvę, dingę, išvežti darbams, pasodinti į kalėjimus. Taip atsitiko ir skulptoriaus Jokubo šeimai.

Jokubas atsidūrė Vokietijoje. Karui pasibaigus, kaip ir tūkstančiai karo audros išblaškytų lietuvių Vokietijoje, Dagys susirado laikiną mokytojo darbą vienoje mokykloje. Klajokliniame gyvenime, be tėvynės, kūrinybiam darbu sąlygų nebuvo. Tais neviltingais metais Jokubas savo kitą polinkį - literatūrinį išlieja eilėraščiuose.

Prasidėjus emigracijai, Jokubas, ieškodamas pastovesnių gyvenimo sąlygų, išvyksta į Angliją. Gyvendamas Londone sunkiose sąlygose, skursta keletą metų, neturėdamas mažiausių sąlygų pamėgtam kūrinybiam darbiui. 1951 m. išvyksta į Kanadą, į Toronto miestą.

Čia, Kanadoje, pirmieji žingsniai taip pat nebuvo lengvi. Savo srityje nesuradęs jokio darbo, turėjo pragyvenimui užsidirbti duoną fiziniu darbu. Į Kanadą dauguma lietuvių emigrantų atvyko pagal sutartis kaip darbininkai. Ir profesionalai, atvykę pagal tokias sutartis, privalėjo jas atlikti, nežiūrint jų išsilavinimo ir specialybių.

Dailininkas-skulptorius JOKUBAS DAGYS prie savo namo daro kūrinių nuotraukas 1989 m. birželio mėn.

Po dviejų ar trijų metų darbo, Jokubas, susitaupęs truputį pinigų, nutarė daugiau laiko pašvęsti kūrybai.

Kanadoje, vienos vasaros metu, lietuvių vasarvietėje prie ežero, Jokubas, tapydamas paveikslą, susipažino su Lois-Caroline, kuri vėliau tapo jo antroji žmona ir jam, išeiuiui be tėvynės, gyvenime buvo stipri paguoda ir globėja.

Dagių gyvenamasis namas, kurį jie įsigijo 1958 m., 78 Chelsea Ave., Toronte, yra tikras meno muziejus. Jame yra šimtai skulptoriaus Dagio kūrinių. Jo pageidavimas buvo, kad bent dalis iš jų atsiras-tų Lietuvoje.

Dagio Kūrinių Stilius

Taip kaip kiekvienas žmogus turi savo būdą, skonį, elgesį, savo balsą, juoką ir bruožus, taip ir kiekvienas menininkas turi savo stilių. Skulptoriaus Dagio kūriniuose pinasi archaizmas, primityviškumas, sentimentalumas, tragiškumas, meilė, futurizmas, kubizmas ir Dagiui charakteringi ryškūs objektų kontūrai. Tai savotiškas "dagiškas" stilius. Skulptoriaus neramus būdas ir siela neleido jam ilgiau ilsėtis. Jam rūpėjo įkūnyti medyje Lietuvos istoriją, jos vargus, didybę, skausmą, meilę, tragediją ir tautos kovą už laisvę. Jo rankose medis prabildavo kalba, kurią žodžiais ne visada galima išsakyti. Jo sukurtos skulptūros: "Su knygomis iš Prūsijos", "Žaizda krūtinėje", "Likau viena", "Liūdesys" ir daugelis kitų. Kiekvienas turi savo istoriją. Jokubo skulptūros ir

reljefai - tai Lietuvos istorija medyje.

Pirmas Pavojaus Ženklas

Jokubo širdis pirmą pavojaus ženklą davė jam 1978 metais. Širdis jau buvo pavargusi. Po to praėjo daugiau negu 10 metų. Vietoje sulėtinęs savo darbo tempą, Dagys to nepri-silaikė. Jis man keletą kartų yra pasakęs, kad gyvenimas yra per trumpas, kad gaišintų laiką. Nors paskutinių kelių metų vasaras praleisdavo Vasagos vasarvietėje, jis ir ten nuolat "kaldavo" iki vėlyvos nakties.

Skulptorius Jokubas Dagys mirė š.m. rugsėjo mėn. 6 d. Aš jo mirtį buvo pranešta Lietuvoje gyvenančiam sūnui Leopoldui, kuris tik prieš porą mėnesių buvo ankėsis pas tėvą Toronte ir savo pusse-sere Emilija. Kol sūnus gavo vizą ir viešą lėktuvę, praėjo apie 10 dienų...

Rugsėjo mėn. 18 d. tiesiai iš aerodromo skulptoriaus sūnus Leopoldas su savo sūnumi studentu Dariumi prisistatė į Išganytojo šventovę. Čia protestantų parapijos klebonas Povilas Dilys atlaikė pamaldas, nušvietė praeitą Jokubo žemišką kelioną, primindamas jo gilią meilę, savo gimtinei, savo tėvynei Lietuvai. Paskutinį atsisveikinimo žodį tarė jo buvęs mokinys, "Tėviškės Žiburių" savitraščio atstovas dr. Silvestras Čepa s. Po pamaldų skulptoriaus Jokubo kūnas buvo nuvežtas į specialią patalpą - krematoriumą, kur jis buvo sudegintas. Jo pelenus su urna sūnus išsi-vežė į Lietuvą. Ten, Raseiniuose, prie Dubysos, savo tėvyneje, Jokubas Dagys rado amžiną prieglobstį. Tėvyne- Lietuva - tai visų mūsų tikrieji namai.

Stepas V a r a n k a

METINIAME "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS"

VAKARE Toronto Spaudos Rėmėjų Būrelis surinko aukų ir skaitytojai užsinokėjo prenumeratas.

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATA \$25- IR AUKĄ UŽMO-KEJO:

L. Adomavičius - \$110 (ir \$25), V. Dagilis - \$50 (ir \$25), B. Laučys - \$25 (ir \$25), F. Jankauskas - \$25 (ir \$25), S. Jakaitis - \$25 (ir \$25), V. Kulnys - \$10 (ir \$25), L. Dūda - \$9 (ir \$25), J. Maziliauskas - \$5 (ir \$25), Ema Šturmienė \$5 (ir \$25), H. Šiaurys - \$5 (ir \$25);

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATA:

A. Kuzmarskis, M. Račys, H. Stepaitis;

AUKOJO:

J. Paškevičius - \$140; po \$100 - J. Vitkūnas, P. Jakubauskas, B. Narbutas LIETUVIŲ NAMAI - \$150, PRISIKĖLIMO P-JOS KREDITO KOOPERATYVAS - \$100, LIETUVIŲ BANKELIS "PARAMA" - \$100; V. Šimkus - \$50; po \$10 - St. Jobuaitis, J. Vizgirdas; H. Chvedukas; \$28 - L. Balsys, \$20 - P. Kalesnykas.

"NL" SPAUDOS VAKAIO LOTERIJAI AUKOJO:

Jonas Margis, Henrikas Sakalauskas, Jer. Jekelaitis, Salė Poderienė, Kazys Juzumas, M. Račys, Rūta Beke-rienė, Alb. Melvydas, Aoyzas Bričkus, Stepas Varanka, G. Adomaitienė, Ema Šturmienė, Skoty's Cigarų krautuvė, Al. Petryla, Jonas Babraukas, Z. B. Tumosai, p. Borkertienė, St. Jobuaitis, L. Balsenė, A. Jankaitienė, V. Kulnys, Al. Skildžiūnienė, K. Dauny, L. Girinis, p. Šaplys ir rengėjai. Daugelis čia suminėtyjų aukotojų dovanavo po keletą laimikių loterijai.

DĖKOJAME visiems, taip nuoširdžiai parėmusiems "NL" leidimą ir Būrelio pastangas. Rengėjai

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

- 9 1/2% už 90 dienų term. indėlius
- 9 3/4% už 6 mėn. term. indėlius
- 9 3/4% už 1 m. term. indėlius
- 9 1/2% už 2 m. term. indėlius
- 9 1/2% už 3 m. term. indėlius
- 9 1/4% už 1 m. GIC mėn. palūk.
- 11% už 1 m. GIC invest. pažym.
- 10 1/2% už 2 m. GIC invest. pažym.
- 10 1/2% už 3 m. GIC invest. pažym.
- 8 3/4% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
- 11% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
- 10 1/2% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
- 10 1/2% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
- 8 1/4% už namų planą - OHOSP (v.r.)
- 8% už taupymo sąskaitą
- 9 1/4% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
- 6 1/2% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

- už asmenines paskolas nuo... 13%
- už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
- 1 metų 12 3/4%
- 2 metų 12 1/2%
- 3 metų 12 1/4%
- (fixed rate)
- su keičiamu nuosimčiu
- 1, 2 ar 3 metų... 11 1/2%
- (variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 73 MILIJONŲ DOLERIU

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgijas iki 75% (kai-noto turto). Visų narių gyvybė apdrausta santuokų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gauname pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos pasko-luos (Line of Credit) ir antroji mortgija.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

- 90-179 d. term. ind. 9 1/2%
- 180-185 d. term. ind. 9 3/4%
- 1 metų term. indėlius 9 3/4%
- 2 metų term. indėlius 9 1/2%
- 3 metų term. indėlius 9 1/2%
- 1 metų GIC-met. palūk. ... 11%
- 2 metų GIC-met. palūk. ... 10 1/2%
- 3 metų GIC-met. palūk. ... 10 1/2%
- 1 metų GIC-mėn. palūk. ... 9 3/4%
- RRSP, RRIF ir OHOSP.... 8 3/4%
- RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 11%
- RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10 1/2%
- RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10 1/2%
- Taupomąją sąskaitą 8%
- Kasd. pal. taupymo sąsk. 9 1/4%
- Kasd. pal. čekių sąsk. iki... 5 1/4%

IMA UŽ:

- Asmenines paskolas nuo 13%
- Sutarties paskolas nuo 13%
- Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
- 1 metų 12 3/4%
- 2 metų 12 1/2%
- 3 metų 12 1/2%
- Su keičiamu nuosimčiu
- 1, 2 ir 3 metų 11 1/2%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santuokos laikotarpį, čekių ir taupymo sąskaitas.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgijas iki 75% (kai-noto turto vertės). Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI VIRŠ 42 milijonų dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St. Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

- 90-179 d. term. ind. 9 1/2%
- 180-185 d. term. ind. 9 3/4%
- 1 metų term. indėlius 9 3/4%
- 2 metų term. indėlius 9 1/2%
- 3 metų term. indėlius 9 1/2%
- 1 metų GIC-met. palūk. ... 11%
- 2 metų GIC-met. palūk. ... 10 1/2%
- 3 metų GIC-met. palūk. ... 10 1/2%
- 1 metų GIC-mėn. palūk. ... 9 3/4%
- RRSP, RRIF ir OHOSP.... 8 3/4%
- RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 11%
- RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10 1/2%
- RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10 1/2%
- Taupomąją sąskaitą 8%
- Kasd. pal. taupymo sąsk. 9 1/4%
- Kasd. pal. čekių sąsk. iki... 5 1/4%

IMA UŽ:

- Asmenines paskolas nuo 13%
- Sutarties paskolas nuo 13%
- Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
- 1 metų 12 3/4%
- 2 metų 12 1/2%
- 3 metų 12 1/2%
- Su keičiamu nuosimčiu
- 1, 2 ir 3 metų 11 1/2%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santuokos laikotarpį, čekių ir taupymo sąskaitas.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgijas iki 75% (kai-noto turto vertės). Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI VIRŠ 42 milijonų dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PATARNAVIMAS - GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (46) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMBĖS *
* GYVYBĖS * KONERCINĖ *

DRAUDA-NSURANCE

WALTER DAUGINIS, Insurance Broker Ltd.
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

JEIGU GERI IR GALI GERT - TAVO REIKALAS JEIGU NORI NUTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENAME KIEKVIENA PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas India Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 47-5591

London, Ont.

SVEČIAI IŠ LIETUVOS

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio aktyvistas Česlovas Stankevičius su žmona Jadvyga atsilankė ir Londone. Tai pirmieji svečiai čia iš Lietuvos. Lapkričio mėn. 10 d. Pauliaus ir Rasos Kurų namuose įvyko pusiau oficialus svečių priėmimas su vaišėmis. Vaišės buvo tęsiamos sekancią dieną M. ir D. Chainauskų namuose, kuriuose jie buvo susistoję. Sekmadienį, lapkričio 12 d. jie dalyvavo pamaldose ir visuotiname KLB Londono apylinkės susirinkime, kuriame svečias padarė idomų pranešimą apie SAJŪDŽIO veiklą. Pranešimas spausdinamas

atskirai. Po to jie grįžo atgal į Torontą. Susirinkimo metu buvo renkamos aukos SAJŪDŽIUI paremti. Taip pat KLB Londono apylinkės valdyba iš savo santaupų jam paskyrė \$2000.-, o Londono lėšų telkimo skyrius \$500.- Neatsiliko nė Londono moterys. Jų vardu O. Švilpienė ir I. Daniliūnienė įteikė po dovanėlę SAJŪDŽIUI ir viešniai iš Lietuvos. I. Daniliūnienė, įteikdama Jadvygai Stankevičienei dovanėlę pareiškė: "Mes gerai žinome, kokią našta neša visuomenininko žmona. Miela Ponia, malonėkit priimti šią Londono moterų dovanėlę". 70 šeimų apylinkė jau sukėlė SAJŪDŽIUI virš \$4500.-! Tikimasi šią sumą dar papildyti. D.E.

Iš kairės: O. Švilpienė, viešnia J. Stankevičienė ir I. Daniliūnienė Apylinkės susirinkime, Londone, Ont.

● KLB Londono Apylinkė išsirinko naują valdybą lapkričio mėn. 12 d. susirinkime. Valdybą sudaro: Silvija Chainauskaitė-Kazakow M. Chainauskas, Raimundas Dragunevičius, Rita Miškinytė, Edvardas Iškauskas, Andrius Petrašiūnas. Pastarasis yra šioje valdyboje vienintelis vyresnės kartos atstovas.

Londono apylinkės lietuvių nėra daug, tačiau jie jau per savo Lietuvių Dienas buvo šauniai pasirodę ir atrodo, kad jų entuziazmas vis įgauna konkretnesnes formas.

Naujai valdybai linkima geriausios veiklos.

VYTAUTAS KERNAGIS Nuotrauka J. Piečaičio

tuvo, skubėjome apsilvkti megstiniais ir švarkeliais, kadangi Londono aerodrome tai kaip daržinėje - visuomet yra šalta ir nemalonu. Norom, nenorom turėjome čia laukti iki pusės antros kito lėktuvo, kuris turėjo mus nugabenti į Montrealį. Taip ankstyvą rytmetį matosi mažai žmonių, bet dienai įpusėjus, padaugėjo keliautojų, praskrendančių pro Londoną į įvairias pasaulio šalis.

Aerodromas neįdomus, nėra kas veikti, tai atsisėdom prie "Duty Free" krautuvių ir kartas nuo karto, kokius dešimt kartų, apeiname visą krautuvių nuo vieno galo iki kito... Ir jeigu dabar manęs kas paklaustų, ką ten parduoda, tai turbūt, visai nesuklysdamas, galėčiau išvardinti beveik visas prekes ir dar pasakyti jų kainas. Tik staiga, besėdint, žmona pastebėjo du šviesiaplaukius jaunuolius, stovinius toje krautuvių prie parduodamų laikrodžių. Vienas jų buvo apsilvęs žaliu, sportišku švarku baltomis rankovėmis ir ant nugaros žalio fono, baltomis didelėmis raidėmis buvo išsiuvinėtas žodis "LIETUVA".

Pagalvojęs, kad tai bus tikriausiai pravažiujantieji jaunuoliai iš Lietuvos, priėjęs prie jų, užkalbinau. Tuomet tas, kuris vilkėjo lietuvišką švarką, atsakė: "I beg you pardon?"

Pasirodo, kad vaikinai yra kanadiečiai, grįžtantieji iš Indijos, kur ten stebėjo vykstančias dviračių lenktynes. Jose dalyvavo ir lietuviai sportininkai. Sakė, tikėkite ar ne, kad ten lietuviai laimėjo pirmą vietą! Tuomet, - sako tas jaunuolis, - aš su vienu dviratininku apsiėčiau švarku ir dabar jį dėviu.

Štai kaip Lietuvos ir lietuvių vardas dabar išgarsėjo, kad net svetimtaučiai gauda lietuviškus suvenyrus ir jais didžiuojasi!... L. Stankevičius

LIETUVIŠKAS KABARETAS MONTREALYJE

Š.m. gruodžio mėn. 2 d. Montrealio lietuvių apylinkė trečiasis šių metų meninis vienetas iš Lietuvos, atlikęs koncertą mūsų kolonijoje - KABARETAS-DAINOS KONCERTAS "TARP GIRNU".

Šis koncertas buvo savotiškas tuo, kad turėjome progos pamatyti ir išgirsti visai kitokio žanro grupę.

Kabaretu vadinama kavinė ar restoranas su įvairaus pobūdžio programa (sokiais, muzika, dainomis). Antroje XIX a. pusėje Europoje kabaretu pradėta vadinti literatų smulkę, kur programą atlikdavo patys autoriai, deklamuodami eilėraščius, kupletus, trumpus vaidybinius etiudus. Pirmasis tokios rūšies kabaretas buvo įsteigtas 1881 m. Paryžiuje ir vadinosi "Juodasis Katinas". Vėliau kabaretu vadinamose kavinėse ar ir restoranuose, atliekamos lengvo žanro dainos, kupletai, muzika ir šokiai, programą vienijančią pranešėjui šamojingais įtarpais.

Karo ir pokario metais išsivystė kabaretų programose satyrinės-politinės, ironiškos ir su paslėptu skausmu komentuojamos situacijos ir pan.

Taipgi ir Lietuvoje, dar Nepriklausomybės laikotarpyje jau buvo susikūrusių kabaretinių programų. Tačiau tikrą "alyvą ant karštų žarijų" išvystė karo ir pokario metai. Šio žanro naujas pionierius - muzikas ir aktorius, režisorius ir dainininkas, plačia skale ir įtaigiu balsu apdovontas, Vytautas Kernagis. Jis sukūrė ir atliko eilę dainų, išskėlė galimybes rašyti muziką poetų eilėms. Taip pat sudarė dinamišką grupę iš talentingų muzikų, kartu ir vaidintojų bei dainininkų. Juos ir matėme AV Parapijos salėje.

/Nukelta į 8 psl...../.

hamilton

AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI:

● A.s. Petras Leilionas savo testamentu paliko Kanados Lietuvių Fondui \$ 40,468.84. Čekį šiai sumai prisiunte Fondui advokatas J.M.Chrolavičius. K.L.F

PAGERBDAMI MIRUSIŲJŲ ATMINIMĄ,

AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI:

- A.a. PETRO GUŽO atminimui- \$ 30 - L.E.Klevai; po \$ 20 - P.Z.Sakalai, J.G.Krištolaičiai, A.D.Jankūnai, A.Liaukus; po \$10 - M. Vaitonienė ir A. Didžbalienė; \$35 V. Stanaitienė;

- A.a. ANTANO BUGAILIŠKIO atminimui- \$ 25 - B. Grinius; po \$ 20 - P.Z.Sakalai, B.Steponavičius; po \$ 10 - K. Mikšys, J. Bajoraitis, A. Petraitienė, J. Deveckis, A.Pleinytė, R. Pleinytė, K.E.Gudinskai, X.Y., J.R. Pleiniai;

- A.a.VERONIKOS NEUMANIENĖS atminimui- po \$20 - Br. K. Kaminskai, J.G.Krištolaičiai, St.Domeikienė, J.A.Norkai, R.J.Pleiniai; po \$10 - M.Vaitonienė, T.B.Stanuliai (Toronto, Ont.) ir A.I.Zalagėnai (Toronto, Ont.);

- A.a.ZELMOS STASIULIENĖS atminimui - \$ 20 - F. A.Rimkai.

● Kanados Lietuvių Fonde savo įnašus padidino, paaukodami fondui \$100 - P.Girnius ir \$300 - B. Grinius. Širdingai dėkoja už aukas K.L.F.

Ottawa

PAGERBDAMI MIRUSIĄJĄ, AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI:

● A.a. Valkauskaitės - Žakevičienės atminimui-

\$50 - J.V.Verbyla; po \$20 - J.D.Daniai, A.Danaitis, G.Sakus, KLB Ottawas Apylinkės valdyba; po \$10 - A.Paškevičius, V.Plečkaitis, R.Berisa, V. Balsevičius, A.Šimanskas; po \$ 5 - dr.A.Šidlauskas, J. Morkūnas, K.Gudžiūnas, dr. M. Ramūnienė.

VISIEMS dėkoja

K.L.F.

st.catharines

● PAVERTŲ TAUTŲ

ORGANIZACIJOS valdybos posėdis įvyko š.m. lapkričio mėn.23 d., plačiai aptariant pastaruosius politinius įvykius Europoje. Priėta nutarimo organizacijos veiklą dar labiau sustiprinti akivaizdoje griūvančio sovietinio komunizmo viusoje pavergtuose kraštuose, išskyrus tikta Rumuniją, bet ir tai, turbūt, laikinai. Nutarta, kad išsilaisvinančių tautų ateičiai labai svarbu visų jų vieningumas prieš galimą didžiųjų rusų ir vokiečių tautų išgalėjimą mažesnių tautų sąskaiton.

Ukrainiečių atstovas O. Hawrylyshyn, dalyvavęs prieš porą dienų dideliam Kanados ukrainiečių suvažiavime Vancouver'io mieste, pastebėjo, kad naujas sovietų paskirtas Ukrainos "bosas" V. Ivashko (pakeitęs V. Scherbitsk), neturi ukrainų tautos pasitikėjimo "nė per nago juodumą". Jis - Hawrylyshyn - vis tikta suabejojo greitu Ukrainos atsiskyrimu nuo Rusijos dėl ekonominių sąlygų. Lenkų bei latvių atstovai pastebėjo, kad tuo jau pasirūpins naujoji Europos santvarka. Įdomu gali būti ir tai, kad ukrainai savo vyriausią organi-

zaciją irgi pavadino "Ruch", kas lietuviškai reiškia "Sąjūdis".

● MIRĖ DAR VIENAS mūsų bendruomenės lietuvis. Tai KAZIMIERAS GEGEC-KAS. Kol sveikata leido, buvo aktyvus lietuviškos veiklos dalyvis. Paliko žmoną, vaikus bei gana gausias gimines. Palaidotas vietos kapinėse.

● VISUOTINAS APYLINKĖS BENDRUOMENĖS NARIŲ SUSIRINKIMAS

įvyksta artimiausioje ateityje. Tarpe visų kitų dalykų, bus ir naujos valdybos rinkimai. Kas dar nėra dalyvavęs, ar seniai dalyvavęs valdybos veikloje - iš lietuviško taško žiūrint - turėtų ir toliau atlikti savo lietuviškąsias pareigas. Kor.

montreal

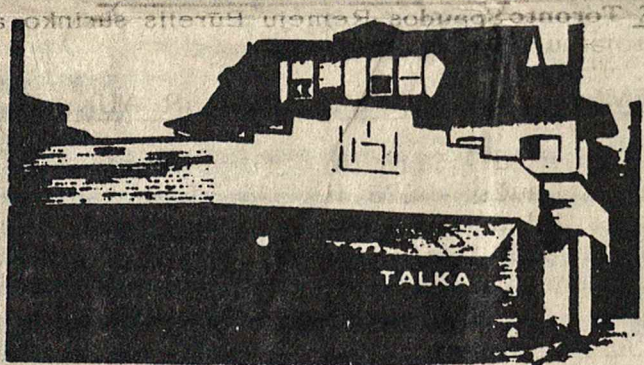
"I BEG YOU PARDON" - NUOTYKIS LONDONO AERODROME

Grįžtant su žmona po 3 savaičių atostogų iš saulėto Thailando ir Singapūro, trumpai sustojus Indijoje, pagaliau lėktuvas anksti rytą nutūpė Europoje, Londono aerodrome.

Vos tik išlipus iš lėk-

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavoje namuose -

HAMILTONO KREDITO KOOPRATYVAS

„TALKA“

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 31 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki . 5.5%
santaupas 7.5%
kasd.pal.taupymo s-ta 7%
90 dienų indėlius 10%
1 m. term. indėlius 11%
1 m. term.ind.mėn.pal. 10.5%
3 m. term.indėlius 11%
RRSP ir RRIF (pensijos).....8.5%
RRSP ir RRIF 1 m. 11%
RRSP ind. 3 m. 11%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 15.5%
nekiln. turto oask. 1 m.....12.75%
nekiln.turto pask. 3 m.. 14%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 10 v. ryto iki 5 v. p.p., trečiadieniais - nuo 10 v. r. iki 1 val. p.p.; penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro. Liepos-rugpjūčio mėnesiais uždaryta.

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAUDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE);
- ZOMŠAS

495-80e AVENUE, LaSalle
365-1143

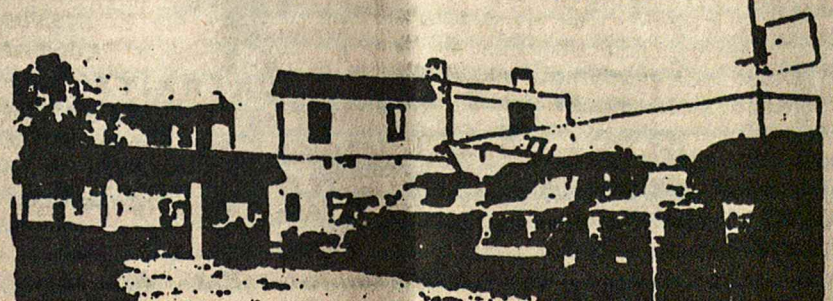
7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogdengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbe atlieka sąžiningai ir priemonėmis kelnomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av
Chateauguy, Que. Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

• KALVAITYTĖ RŪTA, 60 m. amžiaus, mirė ligoninėje.

Liko du broliai ir sesuo su šeimomis. Palaidota iš J.F. Wilson & Sons Koplyčios Montrealyje.

• LAVINSKAS Haroldas, 62 m. mirė Royal Victoria ligoninėje. Liko žmona ir sūnus su šeima.

Užuojauta mirusiųjų artimiesiems.

• Montrealio skautų-čių, paukščių ir vilkiukų, skautų Vyčių ir jų tėvų KŪČIOS vyks gruodžio mėn. 19 d., antradienį, 8 val. v. Aušros Vartų parapijos salėje.

**/.....atkelta iš 7 psl./
KABARETAS**

Pirmoje dalyje buvo atliktos gabiai aranžuotos Dolskio dainelės, pritaikytos moderniam, beveik roko žanrui. Gerai apvaidintos situacijos su "Miss Stagnacija", išraiškingi gestai, miklios ir geros mizanscenos. "Žengia pulkas linksmai", "Aš myliu vasaros rugiagėles", "Palangos jūroj nuskendo mano meilė"... Užbaigta romantiška melodija "Santa Lucia".

Pereita į "rokiškesnį" tempą apie patenkintą Joną su žirgu ir kaip sandėlin važiuoja... "Miss Stagnacija" stebulingai persimainė į visai kitą personažą tiek išvaizda, tiek balsu ir manieromis į ligoninės "Seselę", pristatydama ir visai kitaip atrodančius "psichiatrinėje palatoje" "pacientus", nors jie grojo tais pačiais instrumentais. Visų rolės buvo subtiliai atliktos, neperklaunavojant ir su aiškiai juntama potekste, kaip dėl menkniekių žmogus gali būti laikomas sukrikusiu...

Girdėjome ir subtilios nuotaikos dainų ir garsiąją šaltojo karo laikotarpio dainą apie Kolorado vabalus, kuri čia paplito, ir apie santechniką iš Ukmergės...

PARŪPINAME
Japonų firmų VIDEO MAGNETOFONUS (VCR) ir VIDEO FILMAVIMO KAMERAS, tinkamas naudoti Lietuvoje. Turime pavyzdžių. Galima atsiimti ir Toronte.
ADAMONIŲ ŠEIMA,
Tel.: (514) - 256-5355.

Dr. JONAS MALISKA
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniai: nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniai: nuo 10 r. - 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365-0505

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Notarai
J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 1143, Sun Life Building
1155 rue METCALPE, Montreal, Que., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430

LITAS prašo savo narius pasiimti 1990 m. KALENDORIUS LITE. Neatsiemsiems bus išsiuntinėjamas. Kalendoriai jau yra atspausdinti ir pasiimant, nėra rizikos gauti juos perlenktus, kaip pašte yra atsitikę.
LITAS.

• **SPECIALI KALĖDINĖ LIETUVIŲ RADIJO VALANDELES PROGRAMA** Montrealyje bus transliuojama gruodžio mėn. 25 d., dienos metu nuo 11:30 val. 12:30 val. Vadovauja Liudas Stankevičius.

• **METINIS "RŪTOS" KLUBO BAZARAS** vyks gruodžio mėn. 10 d., **SEKMADIENI, AV Parapijos salėje** nuo 10 val. ryto iki 5 val. p.p.
Kviečiami VISI.

• **NAGYS Gintaras** Northern Telecom kompanijos buvo komandiruotas 5 dienoms į San Francisco miestą.

Nors, kaip teko sužinoti, visas jų devynetas buvo labai mažai miegojęs ir tikrai pavargę po gastrolį ir kelionės autobusu iš New York'o iki Montrealio, tačiau scenoje jų elektriška energija švytėte švytėjo, o visus nešė Vytautas Kernagis.

Šio koncerto proga buvo žiurovams ir nepaprasta staigmena Lietuvos ekonomistės ir žymios veikėjos Kazimieros Prunskienės atsilankymas. Ji praleido tik vieną dieną Montrealyje ir atvyko į koncertą. Viešnią pristatė publikai Vytautas Gruodis, o viešnią tarė keletą žodžių, trumpai aptardama, kaip reikia už savas teises kovoti nykštukui su milžinu. Dr. Remigijus Satkauskas įteikė jai visų vardu korsažą ir Montrealio vaizdų knygą. Visi susirinkusieji gerbiamai viešniai nuoširdžiai plojo. Ji yra Seimo Tarybos narė ir deputatė SSSR Tarybai. Ji pranešė, kad ką tikta priimtas įstatymas, dėl kurio reikėjo labai smarkiai imtis, liečiantis Lietuvos ekonominę nepriklausomybę.

Juozas Piečaitis, Ansamblių iš Lietuvos Koncertų Rengimo Komiteto vardu atidaręs šį koncertą, padėjo atsilankiusiems, o Komiteto narys dr. R. Satkauskas padėjo visiems

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon,
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LaSalle, Qué.
H5P 1N5. Tel. 364-4658.

Dr. Gaetan BÉRARD, D.M.D.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Vieu, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel.: 662-1177

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA RUŠIA

**Naujų 1990
Metų Sutikimą**

š. m. GRUODŽIO mėn. 31 d., SEKMADIENI, 8 val. vak.

Aušros Vartų parapijos salėje

COMPACT DISCO MUZIKA - J. Šulmistro
Vakarienė • Baras • Loterija

Bilietus išgyti ir status rezervuoti galite iki gruodžio 24 d. pas: A. Myle, tel: 365-0353
A. žiuką, tel: 366-5491, J. Šiaučiu, tel: 768-3674 ir A. Račinską, tel: 366-7022.

Prie įėjimo bilietų nebus!

Įėjimas: \$25.00 asmeniui, (įskaitant gėrimus)

L.K. MINDAUGO KUOPOS VALDYBA

AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI.

• A.a. Liudvika Podžiūnaitė-Palubinskienė savo testamentu paliko Kanados Lietuvių Fondui \$ 41, 499.29. Čekį tai sumai prisiuntė Fondui notarų J. Bernoto-R. Pocauskas įstaiga. K.L.F.

MONTREALIO LITUANISTINĖ MOKYKLA RENGIA

KALĖDŲ EGLUTĖ

GRUODŽIO mėn. 17 d. 12 val. SEKMADIENI

Aušros Vartų parapijos salėje.

Vaidinimą "KALĖDOS MIŠKE" atliks mokiniai.

Ateis ir KALĖDŲ SENELIS su dovanomis.

Įėjimas: \$5.

MALONIAI KVIEČIAMI VISI!

RENGĖJAI

atvykusiems, visiems talkininkams ir KABARETUI taip pat įteikė atminimui knygą. Svečiai iš savo pusės sudėjo "žaliukų" kai kurių instrumentų nuomai apmokėti.

Prie staliuko buvo joje Julija Mušinskienė, dirbanti "Gimtąjam Krašte" ir vykusio "finansų ministerės" pareigoms su KABARETU, buvo išdėjusi Vyt. Kernagio paruoštų plokštelių, marškinukų, servetėlių. Iš visų matytų miestų, Montrealis, sakė, yra pats europietiškausias miestas ir labai patiko. Patikome ir mes, sakė. Mūsų jaunesnioji karta, nors jiems buvo sunkiau suprasti dainuojamo teksto žodžius, negu mums, buvo patenkinti tokiu žanru ir muzika.

Menininkai susilaukė daug karštų katučių ir buvo pavaišinti. B.N.

PARDUODAMAS

arba išnuomojamas vienos šeimos namas Floridoje St. Petersburg: 3 miegamieji, salionas, 2 vonios, valgomasis, saulės kambarys ir didelis kiemas su vaismedžiais, ant nuosalinės gatvės. \$64.900.
Tel.: (617)-436-8496.

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI:
video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE,
5887 Sherbrooke St. W. Montreal tel.: (514) 488-3363
Toronto tel.: (416) 886-7659

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.
Two cassette radio - \$129.- Video nuo \$399.-
Video camera : \$1499.-

Maurice Electric Ltd

ENTREPRENEUR ELECTRICAL CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A, ALLIEN
LABALLE, QUÉ. H9P 2C6
TEL: 366-5484

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Saugojimas vasaros laiku (Storage)
- Taisau ir remodeluoju
- Siuvu ir parduodu.

1449 rue St. Alexandre, Telefonai:
Suite 500 A. 844-7307 ir 288-9646
Montreal, P.Q. H3A 2G6

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS PASSEPORT - COMMERCIAL MARRIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8
TONY LAURMAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481-6408

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Seve St., Montreal, Qué., H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Aktyvas-virš \$26,000,000 Rezervas-virš \$1,000,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS... 11 1/4%		
TERM. INDĖLIUS:		Taupymo specialios sąsk. 6 %
1 mėn. 10 %		Taupymo su gyv. draud. 5 1/2 %
100 d. - 364 d. 9 3/4 %		Taupymo kasdienes sąsk. 5 1/2 %
120 d. - 179 d. 9 1/2 %		Einamos sąskaitos 4 1/2 %
60 d. - 119 d. 9 1/4 %		RRIF - RRSP-term. 11 1/4 %
30 d. - 59 d. 9 %		RRIF - RRSP-taup. 6 1/2 %

IMA UŽ:

Nekiln. turto - nuo 12 1/4% Asmeninės - nuo 13%

VĒLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907 Rosemont
Pirmadieniais	9.00-3.00	10.00-2.00
Antr., Trečiadi.	9.00-3.00	-----
Ketvirtadieniais	12.00-8.00	3.00-7.00
Penktadieniais	10.00-6.00	2.00-6.00

KNYGOS IŠ LIETUVOS

Norintieji išgyti "VAGOS" ir "MOKSLO" leidimų išleistų knygų Lietuvoje, gali kreiptis į tu leidyklų atstovą Kanadoje ir JAV-ėse, Liudą Stankevičių, 1053 Albanel Cr., Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7, Tel: 669-8834.

Les Peintures Perez Painting

RESIDENTIAL - COMMERCIAL - INDUSTRIAL STUCCO & WALL PAPER

D. Perez President Tel.: 365-6444

2422 MENARD - LASALLE P. QUE H8N 1J5

LASALLE AUTOMOBILE INC.

- Automobilų nuoma
- Naujų ir vartotų padirkinimas
- Parėvimas
- Aptarnavimas

Dodge Chrysler
Cameo Dodge Trucks

366-7818

1688 Lapierre
cote La Verendrye

Member

Foto M.L.S. SISTEMA

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel: 273-9181 Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS Tel. Bus.: 729-3545
C. L. B. Res.: 256-8388

GABARAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKONYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1J7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪSIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. HIT 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.R.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CŪTĖ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLYNU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBA GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

SAVINKAS: John OSKOWICZ
3351 Balair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonai: 721-9496